

洋学文庫
文庫 8
C1153

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or notes, located on the right page of the notebook.

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or notes, located on the right page of the notebook.

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or notes, located on the left page of the notebook.

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or notes, located on the left page of the notebook.

REGLEMENT

OP DE

EXERGITIEN EN MANOEUVRES

DER

I N F A N T E R I E .

TWEEDE GEDELTE.

PELTONSSCHOOL.

UITGEGEVEN

OP LAST VAN DEN KONING.

TE BREDA,
TEN DRUKKERIJ VAN BROESE & COMP.,
VOOR REKENING VAN DE
KONINKLIJKE AKADEMIE VOOR DE ZEE-EN LANDMAGT.

1857

X

NAGEDRUKT
TE NAGASAKI
IN HET JAAR ANSEI 4. (1857.)

65- 1145

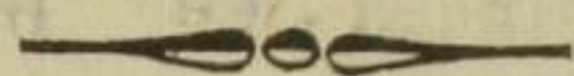

INHOUD

VAN HET

TWEEDE GEDEELTE.

PELTONSSCHOOL.

ALGEMEENE BEPALINGENBladz. 1.

EERSTE LES.

- ART. 1. Het openen der gelederen » 4.
- » 2. Het rigten met opene gelederen » 6.
- » 3. De handgrepen » 7.
- » 4. Het sluiten der gelederen » 8.
- » 5. Rigting met gesloten gelederen » 8.

TWEEDE LES.

- ART. 1. De lading in vier tempo's en de gezwinde lading » 10.
- » 2. Het pelotonsvuur » 11.

ART. 3. Het gelederenvuur Bladz. 12.
 » 4. Het twee-gelederenvuur » 13.
 » 5. De vuren achterwaarts » 14.
 Opmerkingen betrekkelijk de vuren. » 15.

DERDE LES.

ART. 1. De frontmarsch in bataille » 17.
 Opmerkingen betrekkelijk den marsch in bataille » 19.
 » 2. Halt maken » 20.
 » 3. De schuinsche marsch in bataille » 21.
 » 4. Den pas markeren, marscheren met den gezwinden en met den achterwaartschen pas » 23.
 Opmerkingen betrekkelijk den gezwinden pas » 24.
 » 5. De marsch in bataille met verkeerd front » 24.

VIERDE LES.

ART. 1. De marsch uit de flank » 27.
 » 2. Met rotten van directie veranderen » 30.
 » 3. Het uit de flank marscherende peloton doen halt houden en in front herstellen » 31.
 » 4. Regts of links met rotten opmarscheren » 32.
 » 5. Uit de flank marscherende, pelotons of sectiën formeren » 34.

VIJFDE LES.

ART. 1. Met sectiën in kolonne Bladz. 38.
 » 2. In kolonne marscheren » 41.
 Opmerkingen betrekkelijk den marsch in kolonne » 43.
 » 3. Van directie veranderen » 44.
 Opmerkingen betrekkelijk de veranderingen van directie in kolonne » 46.
 » 4. De kolonne doen halt houden » 47.
 Opmerkingen betrekkelijk 't geen tot het doen halt houden der kolonne is vastgesteld » 48.
 » 5. De kolonne links of regts in bataille formeren » 48.
 Opmerkingen betrekkelijk de formatie » 51.

ZESDE LES.

ART. 1. In kolonne zijnde, sectiën en weder het peloton formeren » 52.
 Het peloton formeren » 53.
 Opmerkingen aangaande de beweging van het afbreken en het weder formeren van het peloton » 55.
 » 2. Rotten doen afbreken en weder doen opmarscheren » 56.
 Opmerkingen betrekkelijk het afbreken en weder opmarscheren der rotten » 59.

- ART. 3. Met den langen wegpas (*pas-de-route*) marscheren; met dien pas van directie veranderen; sectiën en halve sectiën formeren, rotten doen afbreken en weder opmarscheren Bladz. 60.
- “ 4. De contramarsch *aan* ” 64.
- “ 5. Met sectiën in kolonne zijnde, te ter regter of ter linker zijde in bataille formeren ” 66.

ALGEMEENE OPMERKINGEN BETREKKELIJK DE PELOTONSSCHOOL. ” 70.

HANDGREPEN DER ONDEROFFICIEREN MET HET GEWEER ” 71.

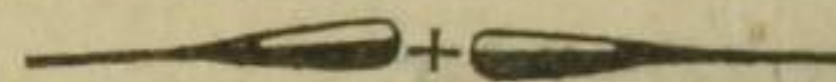
EXERCITIEN EN MANOEUVRES

DER

INFANTERIE.

TWEEDE GEDEELTE.

PELOTONSSCHOOL.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Het peloton zal op twee gelederen gesteld, en daarbij een pelotons-eneen sectie-kommandant, een vervullingsonderofficier en rotsluiters gevoegd worden, die zich zoodanig zullen plaatsen, als bij de formatie in orde van bataille is voorgeschreven.

Een officier of onderofficier zal met de exercitie van dit peloton belast zijn en *onderwijzer* genoemd worden.

De onderwijzer zal de rotten van den regter naar den linker vleugel doen nummeren. *en de rotten en kolon*

Hij zal in zijne verklaringen zoo duidelijk en beknopt mogelijk zijn, en met weinige woorden de mislagen der soldaten verbeteren, of door den pelotonskommandant doen verbeteren.

II.

I

rootten en kolon

De Pelotonsschool is ingedeeld als volgt:

Eerste Les.

- ARTIKEL 1. Het openen der gelederen.
 — 2. Het rigten met opene gelederen.
 — 3. De handgrepen.
 — 4. Het sluiten der gelederen.
 — 5. Het rigten met gesloten gelederen.

Tweede Les.

- ARTIKEL 1. De lading in vier tempo's en de gezwinde lading.
 — 2. Het pelotonsvuur.
 — 3. Het gelederenvuur.
 — 4. Het twee-gelederenvuur.
 — 5. De vuren achterwaarts.

Derde Les.

- ARTIKEL 1. De frontmarsch in bataille.
 — 2. Halt maken.
 — 3. De schuinsche marsch in bataille.
 — 4. Den pas markeren, marscheren met den gezwinden en met den achterwaartschen pas.
 — 5. De marsch in bataille met verkeerdt front.

Vierde Les.

- ARTIKEL 1. De marsch uit de flank.
 — 2. Met rotten van directie veranderen.
 — 3. Het uit de flank marscherende peloton doen halt houden en in front herstellen.
 — 4. Regts of links met rotten opmarscheren.

- ARTIKEL 5. Uit de flank marscherende, pelotons of sectiën formeren.

Vijfde Les.

- ARTIKEL 1. Met sectiën in kolonne.
 — 2. In kolonne marscheren.
 — 3. Van directie veranderen.
 — 4. De kolonne doen halt houden.
 — 5. De kolonne regts of links in bataille formeren.

Zesde Les.

- ARTIKEL 1. In kolonne zijnde, sectiën en weder het peloton formeren.
 — 2. Rotten doen afbreken en weder opmarscheren.
 — 3. Met den langen wegpas (*pas-de-route*) marscheren; met dien pas van directie veranderen; sectiën en halve sectiën formeren, rotten doen afbreken en weder opmarscheren.
 — 4. De contramarsch.
 — 5. Met sectiën in kolonne zijnde, haar ter regter of ter linker zijde in bataille formeren.

EERSTE LES.

- ARTIKEL. 1. Het openen der gelederen.
 — 2. Het rigten met opeue gelederen.
 — 3. De handgrepen.
 — 4. Het sluiten der gelederen.
 — 5. Het rigten met gesloten gelederen.

ARTIKEL 1.**HET OPENEN DER GELEDEREN.**

§ 1. Het peloton met het geweer bij den voet staande en benevens het opsluitend gelid gerigt zijnde, zal de onderwijzer, als hij de gelederen wil doen openen, twee rotsluiters op den linker vleugel van het eerste en tweede gelid stellen, en daarna kommanderen:

1. *Geef acht* = PELOTON.
2. *Op schouder* = 'T GEWEER.
3. *Gelederen achterwaarts, opent u.*

§ 2. Op het derde kommando moeten de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de twee op den linker vleugel geplaatste rotsluiters zich spoedig achterwaarts begeven, om het alignement voor het tweede en het opsluitend gelid af te bakenen.

§ 3. De pelotons kommandant en de linker rotsluiter uit het eerste gelid, stellen zich vier passen achter en regt tegenover hunne plaats in bataille.

§ 4. De vervullings-onderofficier en de linker rotsluiter uit het tweede gelid, stellen zich twee passen achter den pelotons-kommandant en den linker rotsluiter uit het eerste gelid.

§ 5. De onderwijzer begeeft zich naar den rechter vleugel, om de stelling der onderofficieren na te zien en zich van hunnen evenwijdigen stand met het eerste gelid te verzekeren. Daarna kommandeert hij:

4. MARSCH.

§ 6. Op dit kommando blijft het eerste gelid staan; het tweede gelid marscheert met den gewonen pas achterwaarts en stelt zich in het voor dit gelid bepaalde alignement, volgens de regels bij § 257 der *Soldatenschool* voorgeschreven.

§ 7. De pelotons-kommandant zal het tweede gelid rigten op den linker rotsluiter van zijn gelid.

§ 8. De achter het tweede gelid staande rotsluiters marscheren, te gelijk met dat gelid, achterwaarts, en stellen zich in de rigting welke door den vervullings-onderofficier en den linker rotsluiter uit het tweede gelid wordt afgebakend.

§ 9. Zoodra het tweede gelid gerigt is, kommandeert de onderwijzer:

STAAT.

§ 10. Op dit kommando hernemen de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de linker rotsluiters hunne plaatsen in het eerste en tweede gelid.

§ 11. De onderwijzer zal hierna de houding der

manschappen en het dragen van 't geweer in het eerste gelid nazien, en den pelotons-kommandant gelasten hetzelfde in het tweede gelid te doen.

ARTIKEL 2.

HET RIGTEN MET OPENE GELEDEREN.

§ 12. Tot dit artikel overgaande, begeven zich de linker rotsluiters, op last van den onderwijzer, in het opsluitend gelid.

§ 13. De onderwijzer zal de drie regter of linker vleugelrotten twee of drie passen voorwaarts doen marscheren, om tot grondslag der rigting voor elk gelid te dienen, en na hen gerigt te hebben kommanderen:

Regts (links) = RIGT U.

§ 14. De rigting geschiedt volgens de regels in de *Soldatenschool* voorgeschreven; die van het eerste gelid ziet de onderwijzer, en die van het tweede gelid de pelotons-kommandant na.

§ 15. Zoodra het grootste gedeelte der manschappen gerigt is kommandeert de onderwijzer:

STAAT.

§ 16. Tot de achterwaartsche rigting zal de onderwijzer drie rotten achterwaarts doen marscheren, ze doen halt houden, hunne rigting nazien en daarna kommanderen:

Achterwaarts regts (links) = RIGT U.

§ 17. De onderwijzer zal ook, van tijd tot tijd, de drie tot grondslag der rigting dienende rotten in eene schuinsche strekking plaatsen. Alsdan zullen de manschappen van den eersten pas af aan, de lijn hunner schouders naar deze directie voegen.

§ 18. Bij de rigtingen met opene gelederen zullen de manschappen van het tweede gelid zich niet op hunne voorlieden behoeven te dekken.

§ 19. De onderwijzer en de pelotons-kommandant moeten van tijd tot tijd de houding der manschappen en het dragen van het geweer nazien, om den soldaat te gewennen zulks niet te veronachtzamen.

ARTIKEL 3.

DE HANDGREPEN.

§ 20. De onderwijzer zal zich plaatsen voorwaarts van de regter flank, zóódanig dat hij de twee gelederen kan overzien, en daarop de volgende handgrepen kommanderen:

Presenteert = 'T GEWEER.

Op schouder = 'T GEWEER.

Zet af = 'T GEWEER.

Op schouder = 'T GEWEER.

In den arm = 'T GEWEER.

Over = 'T GEWEER.

In den arm = 'T GEWEER.

Schoudert = 'T GEWEER.

Velt = 'T GEWEER.

Op schouder = 'T GEWEER.

Lading in twaalf tempo's.

§ 21. De onderwijzer moet zorgen dat het ligchaam, de voeten en het geweer zich altijd in den juisten stand bevinden, dat de tempo's met levendigheid en kort bij het ligchaam worden uitgevoerd, en dat er geene overijlde bewegingen plaats hebben.

§ 22. De onderwijzer zal ook van tijd tot tijd het tempo van: *Omlaag* = 'T GEWEER, kunnen doen uitvoeren.

§ 23. Gedurende de handgrepen zullen de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de rot-sluiters het geweer afzetten.

ARTIKEL 4.

HET SLUITEN DER GELEDEREN.

§ 24. De onderwijzer kommandeert daartoe:

1. *Gelederen sluit u.*
2. MARSCH.

§ 25. Op dit kommando sluit het tweede gelid met den gewonen pas op; ieder rigt zich op zijn' voorman; de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier ~~hernemen hunne plaatsen in bataille.~~

ARTIKEL 5.

RIGTING MET GESLOTEN GELEDEREN.

§ 26. De rigting met gesloten gelederen zal zoowel evenwijdig en schuins, als voor- en achterwaarts ge-

schieden, op de kommando's hierboven (§§ 13—17) voorgeschreven, en zullen daarbij altijd vooraf drie regter of linker rotten worden geplaatst, om tot grondslag der rigting te dienen.

§ 27. De pelotons-kommandant ziet de rigting van het eerste, en de vervullings-onderofficier die van het tweede gelid na. Zij zullen de rigting beoordeelen naar de lijn der oogen en schouders, en ten dien einde hun oog vóór en achter langs het gelid laten gaan.

§ 28. Zoodra de pelotons-kommandant het grootste getal manschappen van het eerste gelid gerigt ziet, kommandeert hij:

STAAT;

en verbetert vervolgens de rigting, zooals in § 247 der *Soldatenschool* is voorgeschreven. Het tweede gelid schikt zich naar de rigting van het eerste, waarvoor de vervullings-onderofficier zal zorgen.

§ 29. De onderwijzer ziet vervolgens de rigting na, en overtuigt zich of de manschappen van het tweede gelid hunne voorlieden dekken.

§ 30. Bij het einde van iedere les zal de onderwijzer de manschappen doen rusten. Wil hij zulks doen zonder de rigting te verbreken, dan doet hij de geweren in den arm nemen, of afzetten, en kommandeert:

Op de plaats = RUST.

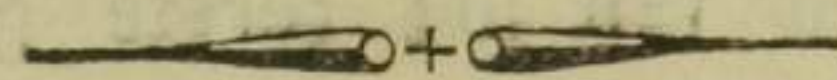
§ 31. Op dit kommando zullen de soldaten niet meer aan den onbeweeglijken stand gehouden zijn,

maar altijd den een' of anderen hiel op zijne plaats laten.

§ 32. Om te doen rusten, zoodat de manschappen daarbij hunne plaatsen kunnen verlaten, zal de onderwijzer kommanderen:

1. *Zet af*= 'T GEWEER.
2. *Aan rotten*= 'T GEWEER.
3. RUST.

Welke kommando's worden uitgevoerd zooals in de *Soldatenschool* is voorgeschreven.

TWEEDE LES.

ARTIKEL 1. De lading in vier tempo's en de gezwinde lading.

- 2. Het pelotonsvuur.
- 3. Het gelederenvuur.
- 4. Het twee-gelederenvuur.
- 5. De vuren achterwaarts.

ARTIKEL 1.

DE LADING IN VIER TEMPO'S EN DE GEZWINDE LADING.

§ 33. Deze ladingen zullen worden gekommandeerd en uitgevoerd zooals in de *Soldatenschool* is voorgeschreven.

Bij het eerste tempo maken de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier mede half regtsom, en herstellen zich in front wanneer de naast hen staande soldaat het geweer links brengt.

de vullings-onderofficier zullen gedurende de lading de geweren op de linkerhand houden.

ARTIKEL 2.

HET PELOTONSVUUR.

§ 34. De onderwijzer zal daartoe kommanderen:

1. *Pelotonsvuur.*
2. *Peloton* = VAARDIG.
3. AAN.
4. VUUR.
5. LAADT.

§ 35. Op het eerste kommando zullen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier achteruitgaan en zich stellen: de eerste een' pas achter het tweede gelid, de tweede in de rigting van het opsluitend gelid, beiden tegenover hunne ledig geworden plaats; welke regel door hen bij alle vuren zal worden nagekomen.

§ 36. De overige kommando's worden uitgevoerd zooals in de *Soldatenschool* is voorgeschreven. Op het kommando: LAADT, zullen de soldaten het geweer vlak nemen, laden en schouderen.

§ 37. Om het vuren te doen ophouden zal de onderwijzer kommanderen:

1. ROFFEL;

en wanneer de geweren geschouderd zijn:

2. *Slag op (de)* = TROM.

§ 38. Het eerste kommando wordt uitgevoerd zooals in de *Soldatenschool* is voorgeschreven; op het tweede hernemen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier hunne plaatsen in bataille. *uitgevoerd*

§ 39. De onderwijzer zal van tijd tot tijd, na het kommando: AAN, kommanderen: *Zet* = AF, om den soldaat te gewennen aan bedaardheid en oplettendheid op het kommando.

ARTIKEL 3.

HET GELEDERENVUUR.

§ 40. De onderwijzer zal daartoe kommanderen:

1. *Gelederenvuur.*
2. *Peloton* = VAARDIG.
3. *Tweede (of eerste) gelid* = AAN.
4. VUUR.

§ 41. Deze kommando's worden uitgevoerd zooals in de *Soldatenschool* is voorgeschreven.

§ 42. Om de geweren te doen laden, kommandeert de onderwijzer:

LAADT.

§ 43. Op dit kommando (hetwelk de onderwijzer ook onmiddellijk op dat van: VUUR, kan laten volgen) zal het gelid of zullen de gelederen die gevuurd hebben?

de geweren laden, en na geladen te hebben, zonder kommando, de positie van VAARDIG weder aannemen.

§ 44. Op het kommando: ROFFEL, van den onderwijzer, zal het gelid of zullen de gelederen die gevuurd hebben, de geweren laden en schouderen.

ARTIKEL 4.

HET TWEE-GELEDERENVUUR.

§ 45. Om het twee-gelederenvuur te doen verrigten, kommandeert de onderwijzer:

1. *Twee-gelederenvuur.*
2. *Peloton* = VAARDIG.
3. CHARGEERT.

§ 46. Deze kommando's zullen worden uitgevoerd zooals in de *Soldatenschool* is voorgeschreven.

§ 47. Het vuur begint bij het rechter rot van het peloton. Het volgende rot legt aan op het oogenblik dat het vorige den haan spant, en zoo vervolgens tot aan den linker vleugel. Deze opvolging zal alleen bij het eerste vuur plaats hebben, waarna ieder man moet laden en vuren, zonder zich daarbij naar de andere manschappen te regelen.

ARTIKEL 5.

DE VUREN ACHTERWAARTS.

§ 48. Om met verkeerd front te doen vuren kommandeert de onderwijzer:

1. *Vuur achterwaarts.*
2. *Peloton rechtsom = KEERT.*

§ 49. Op het kommando: *Rechtsom*, zal de pelotons-kommandant zich met het gezicht naar en tegen den regter vleugelman van het eerste gelid stellen; de vervullings-onderofficier en het opsluitend gelid gaan spoedig door het ledig geworden vak van den pelotons-kommandant, en stellen zich met verkeerd front twee passen van het eerste gelid, tegenover hunne plaatsen in bataille.

§ 50. Op het kommando: *KEERT*, begeeft zich de pelotons-kommandant weder in zijne opening, maar in het tweede gelid, dat nu het eerste geworden is; de vervullings-onderofficier stelt zich achter den pelotons-kommandant in het eerste, nu het tweede gelid.

§ 51. De onderwijzer zal vervolgens, met verkeerd front, de onderscheidene vuren doen verrigten, op dezelfde wijze en op dezelfde kommando's als hierboven is voorgeschreven.

§ 52. Daar bij de vuren met verkeerd front het tweede gelid het eerste, en het eerste gelid het tweede geworden is, zoo verwisselt ook evenzeer wat, voor beide de gelederen, oorepronkelijk bij de vuren was voorgeschreven.

Bij het twee-gelederenvuur zal daarenboven het vuur aan den linker vleugel, nu regter vleugel geworden, beginnen.

§ 53. Om het peloton in front te herstellen kommandeert de onderwijzer:

1. *In front herstellen.*
2. *Peloton rechtsom = KEERT.*

§ 54. Op het kommando: *Rechtsom*, moeten de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en het opsluitend gelid zich gedragen overeenkomstig hetgeen hierboven voor hen is voorgeschreven.

§ 55. Op het kommando: *KEERT*, hernemen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier hunne plaatsen in bataille.

OPMERKINGEN BETREKKELIJK DE VUREN.

§ 56. De onderwijzer zal zich voorwaarts van de regter flank plaatsen, zoo dat hij de beide gelederen overzien kan, ten einde de feilen te kunnen opmerken. De pelotons-kommandant en de rotsluiters zullen ongelijks daarop toezigt houden, en, bij het rusten, verlag aan den onderwijzer doen van de manschappen die aanhoudend achterlijk mogten wezen, en welke men aldan tot het afzonderlijk onderwijs zal doen teruggaan.

§ 57. Tusschen de kommando's: *AAN*, en: *VUUR*, zal men altijd eene genoegzame tusschenpoozing laten, om den soldaat tijd tot mikken te geven.

§ 58. De onderwijzer moet den soldaten de grootste bedaardheid en koelbloedigheid onder het vuren aanbevelen, zonder dat daarbij de noodige snelheid in de uitvoering verloren ga.

§ 59. De manschappen zullen zorgen, dat zij, bij het aanleggen, de geweren altijd waterpas houden, en, onder het vuren, de rigting bewaren, door den linker hiel op zijne plaats te laten, waarvan de onderwijzer zich van tijd tot tijd, door het nazien der rigting, overtuigen moet.

§ 60. Bij de onderscheidene vuren zullen de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de rotsluiters, op het kommando: *VAARDIG*, het geweer afzetten, en het weder op schouder brengen bij het kommando:

Stop op de Trom.
REFPEL.

§ 61. Wanneer er met kruid gevuurd wordt, zal de onderwijzer, van tijd tot tijd, nazien of er soldaten zijn die meer dan ééne patroon in het geweer gedaan hebben.

DERDE LES.

- ARTIKEL 1. De frontmarsch in bataille.
- 2. Halt maken.
 - 3. De schuinsche marsch in bataille.
 - 4. Den pas markeren, marscheren met den gewinden en met den achterwaartschen pas.
 - 5. De marsch in bataille met verkeerd front.

ARTIKEL 1.

DE FRONTMARSCH IN BATAILLE.

§ 62. Het peloton in orde van bataille staande en naauwkeurig gerigt zijnde, zal de onderwijzer, wanneer hij het in den bataille-marsch wil oefenen, zich verzekeren dat de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier hunne schouders juist in de rigting hunner gelederen hebben geplaatst en naauwkeurig achter elkander staan.

§ 63. Vervolgens begeeft hij zich op vijftien of twintig passen vóór, met het gezigt naar en in de verlenging der lijn waarop de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier zich bevinden, en commandeert:

1. Peloton voorwaarts.

§ 64. Op dit kommando zal een te voren daartoe benoemde onderofficier zich zes passen vóór den pelotons-kommandant begeven, en door den onderwijzer naauwkeurig op het rot van directie worden gerigt.

§ 65. Deze rotsluiser, met de directie belast zijnde, zal, zoodra zijn stand ten volle is bepaald, twee punten op den grond in het oog nemen, in de rechte lijn, die bij hem begint en tusschen de hiel van den onderwijzer doorgaat.

§ 66. daarna commandeert de onderwijzer:

2. MARSCH.

§ 67. Op dit kommando moet het peloton schielijk aantreden. De met de directie belaste (voormarsche-

rende) onderofficier zal, met de grootste naauwkeurigheid, de lengte en de tijdmaat van den pas in acht nemen, in de directie der beide punten marscheren, welke hij tusschen zich en den onderwijzer op den grond in het oog heeft genomen, en, naar gelang hij vooruitkomt,— altoos een weinig vóór dat hij het naaste punt bereikt,— nieuwe punten voorwaarts aannemen, die zich naauwkeurig in de verlenging der beide eerste, en vijftien of twintig passen van elkander bevinden.

§ 68. De pelotons-kommandant moet de voetstappen van dezen onderofficier onveranderlijk volgen en den afstand van zes passen van hem onderhouden. De soldaten zullen het hoofd regtuit en de voeling naar het rot van directie houden, en zich verder naar de grondregels gedragen die voor den marsch in front in de *Soldatenschool* voorgeschreven zijn.

§ 69. De nevenman van den pelotons-kommandant moet bijzonder opletten dat hij dezen nooit voorbijkomt, en, ten dien einde, de lijn zijner schouders altijd een weinig achter, doch in ~~derzelfde~~ *derzelfde* richting houden met die van den pelotons-kommandant.

§ 70. Het opsluitend gelid zal twee passen achter het tweede gelid marscheren.

§ 71. Wanneer de soldaten uit den pas geraken, zal de onderwijzer kommanderen:

In den pas.

§ 72. Op dit kommando moeten de soldaten het oog naar den voormarscherenden onderofficier wenden,

met dezen een' gelijken pas aannemen en dadelijk weder regtuit zien.

OPMERKINGEN BETREKKELIJK DEN MARSCHE IN BATAILLE.

§ 73. Bij een peloton van instructie zal de onderwijzer den pelotons-kommandant en den vervullingsonderofficier, nu eens op den regter, dan weder op den linker vleugel van het peloton stellen. Bij een peloton uit het bataillon, daarentegen, zullen zij altijd op den linker of regter vleugel worden geplaatst, naarmate het peloton tot het regter of tot het linker halve bataillon behoort.

§ 74. Tot voormarscherenden onderofficier zal men steeds iemand nemen die bijzonder geoefend is in de lengte en de tijdmaat van den pas, in het vierkant houden der schouders en in het doormarscheren, zonder afwijken, in eene aangeduide directie.

§ 75. Indien de ruimte zulke toelaat, zal de onderwijzer drie of vier honderd passen achtereen in bataille doen marscheren, om de soldaten meer en meer met de lengte en de tijdmaat van den pas, en met de grondregels van den marsch in bataille gemeenzaam te maken.

§ 76. In het begin der exercitiën kan de onderwijzer met opene gelederen doen marscheren.

§ 77. De onderwijzer zal zich gewoonlijk ophouden op de flank, aan de zijde der directie, zoo dat hij de beide gelederen overzien kan. Ook zal hij zich van tijd tot tijd achter het rot van directie stellen, en daar

blijven, tot dat er twintig of dertig passen gedaan zijn, ten einde te kunnen beoordeelen, of de met de directie belaste onderofficier zich niet van de loodlijn verwijderd en daarin door den pelotons-kommandant wordt gevolgd.

ARTIKEL 2.

HALT MAKEN.

§ 78. Om het peloton te doen halt houden kommandeert de onderwijzer:

1. *Peloton.*

2. HALT.

§ 79. Op het kommando: HALT, zal het peloton stilhouden. De voormarscherende onderofficier blijft voor hetzelfde, tenzij de onderwijzer niet verder voorwaarts wil doen marscheren, en hem gelast zich naar zijne plaats in bataille te begeven.

§ 80. De onderwijzer zal vervolgens het peloton kunnen doen rigten, door de drie rotten aan den kant der directie te doen vooruitreden, of wel zich tot het verbeteren der rigting bepalen, in welk geval hij zal kommanderen:

Verbeter de rigting.

§ 81. De pelotons-kommandant zal hierop terstond het oog langs het gelid slaan en de rigting verbeteren, zooals in de *Soldatenschool* (§ 247) is voorgeschreven.

ARTIKEL 3.

DE SCHUINSCHEN MARSCH IN BATAILLE.

§ 82. Wanneer de onderwijzer het in bataille marscherende peloton wil doen schuins marscheren, zal hij kommanderen:

1. *Schuins regts (links).*

2. MARSCH.

§ 83. Op het kommando: MARSCH, hetwelk uitgesproken wordt zoo als in de *Soldatenschool* (§ 55) is voorgeschreven, neemt het peloton den schuinschen marsch aan.

§ 84. Wanneer naar de zijde der directie schuins gemarscheerd wordt, zal de voormarscherende onderofficier de grootste oplettendheid aanwenden, om zijne schouders goed regthoekig te houden en zonder slingeren in de diagonale lijn voort te marscheren.

De pelotons-kommandant moet zijn marsch naar dien van dezen onderofficier regelen, en eene gelijke oplettendheid in het regthoekig houden zijner schouders en het gelijkmatig marscheren in acht nemen. De soldaten zullen zich nauwkeurig gedragen naar de grondregels van den schuinschen marsch, welke in de *Soldatenschool* (§ 48) zijn voorgeschreven.

§ 85. Geschiedt de schuinsche marsch naar de tegenovergestelde zijde der directie, dan moet vooraf op dien vleugel, in het eerste gelid, een onderofficier worden geplaatst, die den marsch aanduidt en hetzelfde in acht neemt wat hierboven voor den pelotons-

kommandant is gezegd; de voormarscherende onderofficier blijft ter hoogte van den pelotons-kommandant de beweging volgen.

§ 86. Om den marsch in front weder te doen aannemen, kommandeert de onderwijzer:

1. *Voorwaarts.*

2. MARSCH.

§ 87. Op het kommando: MARSCH, hetwelk moet worden uitgesproken zoo als in de *Soldatenschool* (§ 58) is voorgeschreven, zal het peloton den marsch in front en de voeling naar de zijde der directie weder aannemen. De onderwijzer stelt zich vervolgens schielijk vijftien of twintig passen vóór en met het gezicht naar den pelotons-kommandant, rigt zich op hem en op den vervullings-onderofficier, en brengt, zoo noodig, den met de directie belasten onderofficier door wenken in deze rigting. Laatstgenoemde zal daarop dadelijk twee punten op den grond in het oog nemen, en verder zijnen marsch verzekeren op de wijze bij §§ 65 en 67 voorgeschreven.

§ 88. De onderwijzer, die zich, gedurende den schuinschen marsch, vóór en met het gezicht naar het peloton ophoudt, moet acht geven dat de pelotons-kommandant, of de op den tegenovergestelden vleugel geplaatste onderofficier de juiste strekking volgt, en dat de grondbeginselen van den schuinschen marsch nauwkeurig worden nagekomen.

ARTIKEL 4.

DEW PAS MARKEREN, MARSCHEREN MET DEN GEZWINDEN
EN MET DEN ACHTERWAARTSCHEN PAS.

§ 89. Om den pas te doen markeren, kommandeert de onderwijzer:

1. *Markeert den pas.*

2. MARSCH;

en om weder voorwaarts te marscheren:

1. *Voorwaarts.*

2. MARSCH.

§ 90. Om het peloton van den gewonen tot den gezwinden pas te doen overgaan, kommandeert de onderwijzer:

1. *Gezwinde pas.*

2. MARSCH.

§ 91. Het kommando: MARSCH, wordt uitgesproken een weinig vóór dat de een of de andere voet op den grond wordt neêrgezet.

§ 92. Om den gewonen pas weder te doen aannemen zal de onderwijzer kommanderen:

1. *Gewone pas.*

2. MARSCH.

§ 93. Het kommando: MARSCH, zal hier een weinig vroeger worden uitgesproken dan geschiedt om van den gewonen pas in den gezwinden pas over te gaan.

§ 94. Om het stilstaande peloton te doen achterwaarts marscheren, kommandeert de onderwijzer:

1. *Peloton achterwaarts.*

2. MARSCH.

§ 95. De achterwaartsche pas zal naar de, in de *Soldatenschool* (§ 225), voorgeschreven grondregels worden uitgevoerd; waarbij de onderwijzer moet opletten, dat de manschappen niet tegen hunne nevenlieden leunen. Daar die pas weinig gebruikt wordt, zal de onderwijzer slechts nu en dan, en telkens niet meer dan vijftien of twintig passen, achterwaarts doen marscheren.

OPMERKINGEN BETREKKELIJK DEN GEZWINDEN PAS.

§ 96. De onderwijzer zal er zich op toeleggen om de manschappen in de tijdmaat van den gezwinden pas (108 in de minuut) bijzonder te oefenen, ten einde hen daarmede zooveel mogelijk gemeenzaam te maken.

§ 97. Bij den aanval, of bij andere omstandigheden, die groote snelheid vereischen, zal deze pas tot op 120 in de minuut kunnen worden gebracht. Naardien echter een troep niet lang op deze wijze kan marscheren, zonder uit zijn verband te geraken, zoo zal men zich bij de exercitiën altijd tot de tijdmaat van 108 in de minuut bepalen.

ARTIKEL 5.

DE MARSCH IN BATAILLE MET VERKEERD FRONT.

§ 98. Het peloton nauwkeurig gerigt zijnde, zal de onderwijzer, om het met verkeerd front in ba-

taille te doen marscheren, de navolgende kommando's doen:

1. *Peloton.*2. *Regtsom*—KEERT.

§ 99. Het peloton regtsomkeert gemaakt hebbende, begeeft de onderwijzer zich schielijk vóór het rot van directie, zooals hierboven (§ 63) is bepaald, en kommandeert:

1. *Peloton voorwaarts.*

§ 100. Op dit kommando plaatst de voormarschende onderofficier zich voor het rot van directie, zoodanig als hierboven (§ 64) is gezegd, met dit onderscheid, dat hij zich nu zes passen vóór het opsluitend gelid stelt.

§ 101. De vervullings-onderofficier zal zich in de rigting van het opsluitend gelid vlak vóór zijne opening begeven, en de pelotons-kommandant hem in het tweede gelid, dat nu het eerste geworden is, vervangen.

§ 102. Deze voorbereidselen gemaakt zijnde, kommandeert de onderwijzer:

2. MARSCH.

§ 103. Op dit kommando zullen de met de directie belaste onderofficier, de pelotons-kommandant en de soldaten zich gedragen naar de regels in het eerste artikel dezer les voorgeschreven.

§ 104. Wanneer het peloton in den marsch in bataille, alsmede in den marsch in bataille met verkeerd

front, goed geoefend is, zal de onderwijzer het ook in den marsch kunnen doen regtsomkeert maken, op de kommando's:

1. *Peloton regtsomkeert.*

2. *MARSCHE.*

§ 105. Op het tweede kommando, hetwelk wordt uitgevoerd zoo als in de *Soldatenschool* (§§ 301—306) is voorgeschreven, zullen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier, na regtsomkeert gemaakt te hebben, zich in het eerste en het opsluitend gelid begeven, zooals hierboven (§ 101) is voorgeschreven. De voormarscherende onderofficier plaatst zich ten spoedigste zes passen voor het rot van directie, op hetwelk hij door den onderwijzer wordt gerigt, neemt den pas van het peloton aan, en gedraagt zich verder naar hetgeen hem tot verzekering van zijn marsch is voorgeschreven.

§ 106. De onderwijzer zal, met verkeerd front marscherende, de voorgaande artikels dezer les kunnen doen uitvoeren, met uitzondering van den pas achterwaarts. De kommando's en de middelen van uitvoering blijven dezelfde.

§ 107. Wanneer het peloton met opene gelederen en met verkeerd front marscheert, zullen de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier op hunne plaatsen in bataille blijven.

§ 108. Indien de onderwijzer het met verkeerd front marscherende peloton wil doen halt houden en rigten, zal hij het peloton eerst, door de hierboven

opgegeven kommando's, in front herstellen. De pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier herkennen, na regtsomkeert te hebben gemaakt, hunne plaatsen in bataille.

§ 109. De onderwijzer kan vervolgens drie rotten aan den kant der directie doen vooruitkomen, om tot grondslag der rigting te verstrekken, of wel eenvoudig de rigting doen verbeteren; in beide gevallen gedraagt hij zich naar hetgeen dienaangaande hierboven is voorgeschreven.

VIERDE LES.

ARTIKEL 1. De marsch uit de flank.

- 2. Met rotten van directie veranderen.
- 3. Het uit de flank marscherende peloton doen halt houden en in front herstellen.
- 4. Regts of links met rotten opmarscheren.
- 5. Uit de flank marscherende, pelotons of sectiën formeren.

ARTIKEL 1.

DE MARSCHE UIT DE FLANK.

§ 110. Om het in bataille stilstaande peloton uit de flank te doen marscheren, zal de onderwijzer kommanderen:

1. *Peloton, regts uit de flank.*
2. *Regts = om.*
3. *Peloton voorwaarts.*
4. MARSCH.

§ 111. Op het tweede kommando maakt het peloton regtsom; de pelotons-kommandant plaatst zich, na regtsom gemaakt te hebben, een pas buitenwaarts, links van den vervullings-onderofficier, die insgelijks regtsom maakt en zich in het eerste gelid begeeft.

§ 112. Op het kommando: MARSCH, treedt het peloton met den gewonen pas aan. De pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier marscheren regt vooruit, en de manschappen van het tweede gelid ter hoogte van hunne voorlieden. De rotsluiters marscheren ter hoogte van hunne plaatsen in bataille.

§ 113. De marsch uit de linker flank geschiedt naar dezelfde regels. Op het oogenblik dat het peloton linksom maakt, stelt de rotsluiters die het naast bij den linker vleugel staat, zich schielijk voor den linker vleugel van het eerste gelid; de pelotons-kommandant begeeft zich spoedig naar den linker vleugel en stelt zich naast en aan de rechter zijde van den rotsluiters; de vervullings-onderofficier gaat in het eerste gelid over.

§ 114. Om het peloton met verdubbelde rotten uit de flank te doen marscheren, kommandeert de onderwijzer:

1. *Met verdubbelde rotten, regts uit de flank.*
2. *Regts = om.*
3. *Peloton voorwaarts.*
4. MARSCH.

§ 115. Op het eerste kommando doet het tweede gelid twee passen achterwaarts.

§ 116. Op het tweede kommando maakt het peloton regtsom; al de even nummers plaatsen zich ter rechter zijde van hunnen rechter nevenman.

§ 117. Het vierde kommando wordt uitgevoerd zooals hierboven (§ 112) is voorgeschreven.

§ 118. De marsch met verdubbelde rotten geschiedt uit de linker flank naar dezelfde regels; op het kommando: *Linksom*, plaatsen zich de even nummers ter linker zijde van hunnen rechter nevenman.

§ 119. Marscheert het peloton uit de rechter (linker) flank, en wil de onderwijzer de rotten verdubbelen, dan zal hij daartoe kommanderen:

1. *Verdubbelt de rotten.*
2. MARSCH.

§ 120. Op het eerste kommando blijft het eerste gelid doormarscheren; het tweede gelid opent zich en neemt nagenoeg een' pas afstand van het eerste, terwijl de rotten op gelijke hoogte blijven marscheren.

§ 121. Op het tweede kommando marscheren de even nummers schuins-regts (links), en plaatsen zich, door het verlengen (verkorten) van den pas, aan de rechter (linker) zijde hunner voor- (achter-) lieden.

§ 122. De voor den marsch uit de flank gegeven regels zijn ook op dien met verdubbelde rotten van toepassing, met uitzondering dat de manschappen van het eerste gelid nu ruim een' pas afstand van hunne voorlieden onderhouden, en dat de overige gelederen met dit gelid arm aan arm marscheren.

§ 123. Om het peloton weder op twee gelederen te herstellen zal de onderwijzer kommanderen:

1. *Herstelt de gelederen.*

2. MARSCH.

§ 124. Op het kommando: MARSCH, verkorten (verlengen) de even nummers den pas en voegen zich, door schuins-linke (regts) te marscheren, achter (voor) de oneven nummers. Het tweede gelid houdt tevens naar de zijde van het eerste aan, om den gewonen afstand te hernemen.

§ 125. De onderwijzer moet voor de uitvoering der regels van den marsch uit de flank zorg dragen, en zich ten dien einde, gedurende den marsch, zoodanig plaatsen als in § 290 der *Soldatenschool* is voorgescreven.

ARTIKEL 2.

MET ROTTEN VAN DIRECTIE VERANDEREN.

§ 126. Wanneer het peloton uit de flank marscheert of in dien stand stilstaat, zal de onderwijzer, wanneer hij het peloton met rottten wil doen zwenken, de volgende kommando's doen:

1. *Met rottten regts (links).*

2. MARSCH.

§ 127. Op het kommando: MARSCH, zal het eerste rot zwenken. Geschiedt de zwenking naar den kant van het eerste gelid, dan zal de man van dit gelid

niet eensklaps wenden, maar, door de eerste passen een weinig te verkorten, een' kleinen boog beschrijven, ten einde den man van het tweede gelid tijd te geven om zich naar zijne beweging te voegen; geschiedt de zwenking daarentegen naar de zijde van het tweede gelid, dan zal de man uit het eerste gelid, met den pas van 68 duim, eenen cirkelboog beschrijven, en zal die van het tweede gelid zich naar deze beweging voegen.

Voorts moet elk rot op dezelfde plaats als het onmiddellijk voorgaande zwenken. De pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier regelen hunnen marsch naar het voorste rot.

§ 128. Wanneer het peloton met verdubbelde rottten marscheert, zal de verandering van directie op dezelfde wijze en op dezelfde kommando's geschieden.

§ 129. De onderwijzer moet opletten dat de afstand tusschen de rottten bewaard blijft en dat er geen stilstand, noch gedrang of loopen gedurende den marsch plaats grijpt.

ARTIKEL 3.

HET UIT DE FLANK MARSCHERENDE PELOTON DOEN HALT

HOUDEN EN IN FRONT HERSTELLEN.

§ 130. De onderwijzer zal daartoe kommanderen:

1. *Peloton = HALT.*

2. FRONT.

§ 131. Deze kommando's worden uitgevoerd zoo als in de *Soldatenschool* (§§ 292 en 293) is voorgeschreven. De pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier, alsmede de rotsluiters, wanneer de marsch uit de linker flank is geschied, zullen hunne plaatsen in bataille hernemen, zoodra het peloton front maakt.

§ 132. Wanneer het peloton met verdubbelde roten marscheert, zullen, op het kommando: *FRONT*, de even nommers wederom hunne plaatsen hernemen en het tweede gelid opsluiten.

§ 133. De onderwijzer zal vervolgens eene nieuwe rigting aan het peloton kunnen geven, door drie roten als rigtsnoer te stellen, of wel zich bepalen tot het doen verbeteren der rigting door den pelotons-kommandant.

ARTIKEL 4.

REGTS OF LINKS MET ROTTEN OPMARSCHEREN.

§ 134. Wanneer de onderwijzer het uit de rechter flank marscherende peloton met roten ter rechter zijde in bataille wil stellen, zal hij de volgende kommando's doen:

1. *Met roten ter rechter zijde in bataille.*
2. *MARSCH.*

§ 135. Op het kommando: *MARSCH*, markeert het tweede gelid den pas. De pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier maken regtsom en marscheren

regt voor zich uit, tot de onderwijzer hen, wanneer zij het tweede gelid ten minste vier passen voorbij zijn, zal doen halt houden. Het eerste gelid blijft doormarscheren; de eerste man van dit gelid gaat den vervullings-onderofficier een' pas voorbij, maakt regtsom en stelt zich aan diens linker zijde; de tweede man gaat, op gelijke wijze, den eersten een' pas voorbij, maakt regtsom en stelt zich aan diens linker zijde, en zoo vervolgens, tot aan den linker vleugel. Het tweede gelid zal de beweging op dezelfde wijze als het eerste uitvoeren, doch deze eerst dan beginnen, wanneer drie of vier man van het eerste gelid zich in bataille hebben gesteld. De manschappen van het tweede gelid plaatsen zich, naar gelang zij op de lijn van bataille komen, nauwkeurig achter hunne voorlieden.

§ 136. De pelotons-kommandant zal zich, zoodra hij op de lijn van bataille komt, aan de rechter zijde van den vervullings-onderofficier stellen, om de rigting der manschappen van het eerste gelid te regelen, naarmate zij op de lijn van bataille komen. Zoodra het tweede gelid de beweging begint, zal de pelotons-kommandant den vervullings-onderofficier doen achteruitgaan, om de rigting van dat gelid gade te slaan, en zich, voor zijn persoon, naast den rechter vleugelman van het eerste gelid plaatsen.

§ 137. Wanneer het peloton uit de linker flank marscheert, geschiedt de beweging naar dezelfde beginselen en op de kommando's:

1. *Met roten ter linker zijde in bataille.*
2. *MARSCH.*

II.

3

en de linker rotsluiter

§ 138. De pelotons-kommandant herneemt zijne plaats in bataille, zoodra de onderwijzer, het peloton opgemarscheerd en gerigt ziende, het hem gelast.

§ 139. Om het werktuigelijke dezer beweging begrijpelijker te maken, zal de onderwijzer ze in den beginne door ieder gelid afzonderlijk doen uitvoeren.

§ 140. De onderwijzer moet de beweging nagaan, zich verzekeren dat alle voorgeschreven regels worden nagekomen, en toezien dat de gelederen evenwijdig aan de lijn van bataille blijven doormarscheren.

ARTIKEL 5.

UIT DE FLANK MARSCHERENDE, PELOTONS OF
SECTION FORMEREN.

§ 141. Het peloton verondersteld wordende uit de regter flank te marscheren, zal de onderwijzer den pelotons-kommandant gelasten het peloton te doen opmarscheren; deze maakt daarop dadelijk front naar het peloton en kommandeert:

1. *In peloton opmarscheren.*
2. MARSCH.

§ 142. Op het kommando: MARSCH, blijft de vervullings-onderofficier regt voor zich uit doormarscheren. De soldaten zullen den regter schouder vóórbrengen, den gezwinden pas aannemen (of hem versnellen wanneer het peloton met den gezwinden pas marscheert).

voorts zullen zij, de een na den anderen, langs den kortsten weg, zich naast elkander in dezelfde lijn met den vervullings-onderofficier begeven en den pas van hem aannemen.

§ 143. De manschappen van het tweede gelid voegen zich naar de beweging hunner voorlieden.

§ 144. De pelotons-kommandant zal over de uitvoering der beweging het toezigt houden; zoodra het laatste rot is opgemarscheerd, kommandeert hij:

Guide links;

plaatst zich twee passen voor het midden van het peloton en neemt den pas van ~~hetzelve~~ aan.

§ 145. Op het kommando: *Guide links*, begeeft zich de rotsluiter die het naast aan den linker vleugel is, op den linker vleugel in het eerste gelid.

§ 146. Wanneer het peloton uit de linker flank marscheert, wordt deze beweging op dezelfde kommando's en naar dezelfde grondbeginselen uitgevoerd. Nadat het peloton is opgemarscheerd, kommandeert de pelotons-kommandant:

Guide regts.

De vervullings-onderofficier, die zich op den regter vleugel van het eerste gelid bevindt, zal alsdan tot guide verstrekken en de linker guide op den linker vleugel van het eerste gelid blijven.

§ 147. In eene kolonne van pelotons, onverschillig of zij den regter of den linker vleugel aan het hoofd heeft, zal dus altoos de vervullings-onderofficier, als regter guide, op den regter, en de linker guide op

den linker vleugel in het eerste gelid geplaatst zijn. Een van beiden is gedurende den marsch met de directie belast, en wel: de linker guide, wanneer de kolonne ^{met} den regter, en de regter guide, wanneer zij met den linker vleugel aan het hoofd marscheert.

§ 148. Indien de onderwijzer het uit de regter flank marscherende peloton in sectiën wil doen opmarscheren, geeft hij daartoe last aan den pelotons-kommandant, die front naar het peloton zal maken en kommanderen:

1. *In sectiën opmarscheren.*
2. MARSCH.

§ 149. Op het kommando: MARSCH, blijven de vervullings-onderofficier en de regter vleugelman der tweede sectie regt vooruit marscheren; de sectiën marscheren volgens de hierboven opgegeven regels op; de pelotons-kommandant plaatst zich voor het midden der eerste, en de sectie-kommandant — gaande ten dien einde langs den regter vleugel — voor het midden der tweede sectie, en beiden kommanderen: *Guide links*, zoodra hunne sectie opgemarscheerd is.

§ 150 op dit kommando stelt de vervullings-onderofficier zich op den linker vleugel der eerste sectie gaande ten dien einde voor hem het eerste gelid, terwijl de linker guide zich op den linker vleugel der tweede sectie plaatst.

§ 151. Uit de linker flank geschiedt deze beweging op dezelfde kommando's en naar dezelfde grondbeginselen. De pelotons-kommandant zal, na het eerste kommando te hebben gedaan, blijven staan, het peloton laten voorbijtrekken, en het tweede kommando doen wanneer de linker vleugel der eerste sectie op zijne

hoogte is gekomen. De sectie-kommandant zal, om zich voor het midden zijner sectie te plaatsen, nu langs den linker vleugel vóórkomen.

§ 152. De regter guide van het peloton is altijd regter en linker guide der eerste sectie, en de linker guide van het peloton regter en linker guide der tweede sectie. Zij zullen altijd op de linker flank geplaatst zijn wanneer de kolonne den regter, en op de regter flank wanneer deze den linker vleugel aan het hoofd heeft.

§ 153. De rotsluiters volgen de beweging der sectie waartoe zij behooren.

§ 154. Om het in kolonne marscherende peloton wederom den marsch uit de flank te doen aannemen, zal de onderwijzer kommanderen:

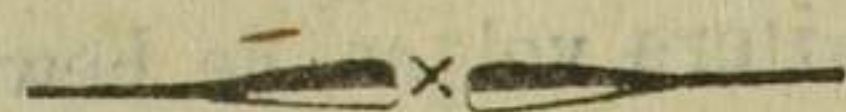
1. *^{peloton} Kolonne regts (links) uit de flank, met rotten links (regts).*
2. MARSCH.

§ 155. Op het kommando: MARSCH, maakt het peloton regts- (links-) om, en zwenkt met rotten links (regts); de pelotons-kommandant begeeft zich weder op zijne plaats, en de linker guide in het opsluitend gelid of op den linker vleugel, naarmate het peloton uit de regter of uit de linker flank marscheert.

§ 156. Indien het peloton met sectiën in kolonne marscheert en de regter vleugel aan het hoofd is, dan begeven zich de pelotons-kommandant en de vervullings-onderofficier, op het kommando: MARSCH, op de plaatsen die voor hen bij den marsch uit de flank zijn bepaald; de sectie-kommandant gaat tusschen de Leide

sectiën door, in het opsluitend gelid, en de sectiën vereenigen zich. *De linker guide gaat in het opsluitend*

§ 157. Is de linker vleugel aan het hoofd, dan begeeft zich de linker guide van het peloton, op het kommando: MARSCH, naar den linker vleugel, en de pelotons-kommandant stelt zich naast hem op zijne plaats; terwijl de sectie-kommandant langs den linker vleugel in het opsluitend gelid gaat.

VIIFDE LES.

- ARTIKEL 1. Met sectiën in kolonne.
- 2. In kolonne marscheren.
 - 3. Van directie veranderen.
 - 4. De kolonne doen halt houden.
 - 5. De kolonne in bataille formeren.

ARTIKEL 1.

MET SECTIËN IN KOLONNE.

§ 158. Om het in bataille staande peloton met sectiën regts in kolonne te formeren, kommandeert de onderwijzer:

1. *Met sectiën regts in kolonne.*
2. MARSCH.

§ 159. Op het eerste kommando stellen de sectie-kommandanten zich twee passen vóór het midden hunner sectie, zonder zich naar elkander te richten; die der tweede sectie komt, ten dien einde, langs den linker vleugel van het peloton vóór.

§ 160. Op het kommando: MARSCH, maakt, van iedere sectie, de regter vleugelman van het eerste gelid regts-om; terwijl de kommandant zich, schielijk en langs den kortsten weg, *op zijn toe naar* uitwaarts van de plaats begeeft waar de omzwenkende vleugel moet komen, en zich a daar, met het front naar het peloton, zóódanig stelt, dat de lijn waarin hij met den regter vleugelman van het eerste gelid staat, loodrecht is op die welke het peloton in bataille besloeg. De sectiën zullen, naar de regels voor de zwenkingen, op de plaats, regts zwenken, en zoodra de man die den omzwenkenden vleugel geleidt, de loodlijn tot op twee passen geuaderd is, kommandeert de sectie-kommandant:

1. Sectie = HALT.

§ 161. Op dit kommando houden de sectiën halt; de vervullings-onderofficier begeeft zich naar de plaats waar de linker vleugel der eerste sectie zal moeten aansluiten, en gaat ten dien einde vóór langs het eerste gelid; de linker guide stelt zich op de plaats waar de linker vleugel der tweede sectie moet komen. Zij moeten in acht nemen dat zij tusschen zich en den regter vleugelman hunner sectie de noodige ruimte laten om het front der sectie te kunnen bevatten. De sectie-kommandanten moeten hierop letten en ieder

van hen zal zijne sectie tusschen ^{den guide} ~~zich~~ en den man rigten, die daarin heeft regtsom gemaakt.

§ 162. Nadat de guides aldus op de loodlijn zijn geplaatst, ^{kommandanten} ~~zullen~~ de sectie-kommandanten ~~zich twee~~ passen buitenwaarts van hen stellen en kommanderen:

2. *Links* = RIGTU.

§ 163. De kommandant van iedere sectie zal, zodra zij gerigt is, kommanderen:

3. STAAT;

en zich twee passen voor het midden zijner sectie stellen.

§ 164. Het peloton wordt naar dezelfde beginselen met sectiën links in kolonne gesteld; de linker vleugelman van elke sectie maakt dan *linksom*; de sectiën zwenken *links* en worden *regts* gerigt.

§ 165. De onderwijzer, voor het peloton staande, zal nagaan of de beweging naar de voorgeschreven regels wordt verrigt; of de sectiën, na te hebben omgezwonken, regthoekig op de lijn staan welke het peloton in bataille besloeg, en of de guide, tusschen zich en den regter of linker vleugelman zijner sectie, de juiste ruimte gelaten heeft om het front der sectie te bevatten.

§ 166. Daar de regter of linker vleugelman van iedere sectie, die regts- of linksom heeft gemaakt, de ware spil der zwenking uitmaakt, zoo zal de onderwijzer doen opmerken, dat diens nevenman onder het zwenken eenigzins vooruit moet komen, om zich van achter de spil te begeven. Bijaldien de guide der laatste

sectie, nadat de sectiën in kolonne zijn gesteld; den guide der eerste sectie niet naauwkeurig dekt, moeten zij eerst in den marsch de directie zoeken te verkrijgen, tenzij de onderwijzer, het peloton onmiddellijk in bataille willende stellen, het noodzakelijk oordeelt de rigting der guides te verbeteren, hetwelk aldan zal geschieden zooals hierna, in het vijfde Artikel, dezer les, zal worden voorgeschreven.

ARTIKEL 2.

IN KOLONNE MARSCHEREN.

§ 167. De onderwijzer zal zich daartoe vijftien of twintig passen voor het hoofd der kolonne en naauwkeurig in de directie der guides stellen, waarop die der voorste sectie dadelijk twee punten op den grond in het oog neemt, in de rechte lijn, die bij hem begint en tusschen de hielen van den onderwijzer doorgaat, welke laatste daarop zal kommanderen:

1. ^{Peloton} *Kolonne voorwaarts.*
2. *Guide links (regts).*
3. MARSCH.

§ 168. Op het kommando: MARSCH, ^{zullen} hetwelk door de sectie-kommandanten vaardig moet worden herhaald, ^{de} de guides, met

Handwritten notes in a separate sheet of paper, partially covering the printed text of § 168. The notes are illegible due to blurring and handwriting.

van hen zal zijne sectie tusschen ^{den guide} ~~zich~~ en den man rigten, die daarin heeft regtsom gemaakt.

§ 162. Nadat de guides aldus op de loodlijn zijn geplaatst, ^{kommandanten} ~~zullen~~ de sectie-kommandanten ~~zich twee~~ passen buitenwaarts van hen stellen en kommanderen

2. *Links* = RIGTU.

§ 163. De kommandant van iedere sectie zal, zoo- dra zij gerigt is, kommanderen:

3. STAAT;

en zich twee passen voor het midden zijner sectie stellen.

§ 164. Het peloton wordt naar dezelfde beginselen met sectiën links in kolonne gesteld; de linker vleugel- man van elke sectie maakt dan *linksom*; de sec- tiën zwenken *links* en worden *regts* gerigt.

§ 165. De onderwijzer, voor het peloton staande, zal nagaan of de beweging naar de voorgeschreven regels wordt verrigt; of de sectiën, na te hebben om- gezwonken, regthoekig op de lijn staan welke het pe- loton in bataille besloeg, en of de guide, tusschen zich en den regter of linker vleugel- man zijner sectie, de juiste ruimte gelaten heeft om het front der sectie te bevatten.

§ 166. Daar de regter of linker vleugel- man van iedere sectie, die regts- of linksom heeft gemaakt, de ware spil der zwenking uitmaakt, zoo zal de onderwijzer doen opmerken, dat diens nevenman onder het zwen- ken eenigzins vooruit moet komen, om zich van ach- ter de spil te begeven. Bijaldien de guide der laatste

sectie, nadat de sectiën in kolonne zijn gesteld; den guide der eerste sectie niet naauwkeurig dekt, moeten zij eerst in den marsch de directie zoeken te verkrij- gen, tenzij de onderwijzer, het peloton onmiddellijk in bataille willende stellen, het noodzakelijk oordeelt de rigting der guides te verbeteren, hetwelk alsdan zal geschieden zooals hierna, in het vijfde Artikel dezer les, zal worden voorgeschreven.

ARTIKEL 2.

IN KOLONNE MARSCHEREN.

§ 167. De onderwijzer zal zich daartoe vijftien of twintig passen voor het hoofd der kolonne en naauw- keurig in de directie der guides stellen, waarop die der voorste sectie dadelijk twee punten op den grond in het oog neemt, in de regte lijn, die bij hem begint en tusschen de hielen van den onderwijzer doorgaat, welke laatste daarop zal kommanderen:

1. ^{Peloton} *Kolonne voorwaarts.*
2. *Guide links (regts).*
3. MARSCH.

§ 168. Op het kommando: ^{zullen} MARSCH, hetwelk door de sectie-kommandanten vaardig moet worden her- haald, zullen deze laatste, benevens de guides, met eeren vasten pas, den marsch hunner sectiën doen aanvangen, in dier voege dat zij schielijk en op het- zelfde oogenblik aantreden.

en met het gezicht naar den guide der voorste sectie plaatsen, hoedanig dat de directie waarin hij met den guide staat, loodrecht is op het front der eerste sectie. De guide zal daarop dadelijk twee punten op den grond in het oog nemen, x

§ 169. De guide van het hoofd der kolonne moet met de grootste juistheid de lengte en de tijdmaat van den pas in acht nemen, en de directie van zijn marsch door de hierboven (§ 67) opgegeven middelen verzekeren.

§ 170. De volgende guide moet het voetspoor van den eersten nauwkeurig volgen, met hem in denzelfden pas blijven en een afstand onderhouden die volmaakt gelijk is aan de uitgestrektheid van het front zijner sectie.

§ 171. Mocht de guide der laatste sectie zijn afstand verloren hebben, hetgeen alleen door zijne schuld geschieden kan, dan zal hij den behoorlijken afstand slechts langzaam zoeken te herkrijgen, door zijne passen onmerkbaar te verlengen of te verkorten, opdat er onder den marsch niet worde stilgestaan of geloopt.

§ 172. Indien de guide der laatste sectie verzuimd heeft den guide der eerste sectie nauwkeurig te volgen, en van de directie binnen- of buitenwaarts afgeweken is, zal hij dit, door het vóórbrengen des tegenovergestelden schoudera, slechts langzamerhand moeten herstellen.

§ 173. De manschappen moeten de voeling houden naar de zijde der directie, en zich onder den marsch gedragen naar de grondregels welke in de *Soldatenschool*, voor den marsch in front (§§ 260—267) zijn voorgeschreven; de nevenman van den guide moet zich altijd een weinig van den guide verwijderd houden, ten einde hem niet uit de directie te kunnen drin-

gen. Tevens moet hij zorgen hem nimmer voorbij te komen.

OPMERKINGEN BETREKKELIJK DEN MARSCH IN KOLONNE.

§ 174. Indien de kommandanten der sectiën en de guides verzuimen hunne sectie schielijk in beweging te brengen, en, van den eersten pas af, de grootte en de snelheid van den pas met nadruk te bepalen, dan zal de marsch onzeker worden begonnen en zal de pas benevens de afstand verloren gaan.

§ 175. Indien de guide van het hoofd der kolonne niet met een gelijken pas marscheert, dan zal de marsch der sectiën onzeker en golvend zijn, terwijl er bovendien oogenblikken van stilstaan en van loopen zullen komen.

§ 176. Indien de guide van het hoofd der kolonne niet zonder afwijking in de gegeven directie doormarscheert, zal hij eene kromme lijn beschrijven en de kolonne zich slangegewijze bewegen.

§ 177. Indien de volgende guide niet nauwkeurig de voetstappen van den eersten volgt, zal de afstand elk oogenblik verloren gaan; zijnde het onderhouden van den afstand de eerste regel bij den marsch in kolonne.

§ 178. De guides zijn derhalve verantwoordelijk voor den afstand, de directie en den pas, en de kommandanten der sectiën voor de orde en het geheel verband der sectie; zij zullen daartoe dikwijls front naar hunne sectiën maken, en toezien dat de soldaten zich schikken naar de beweging van den guide.

§ 179. De onderwijzer moet zich bevinden op de flank aan de zijde der directie; hij moet zorg dragen voor de uitvoering der voorgeschreven regels; ook zal hij zich nu en dan achter de guides, naauwkeurig in hunne rigting stellen, en aldaar blijven staan tot de kolonne twintig of dertig passen is vooruit gemarscheerd, ten einde te beoordeelen of de guide van het hoofd der kolonne niet van de directie afwijkt, en of de volgende guide wel naauwkeurig de voetstappen van den eersten volgt.

§ 180. Het is een vaste regel dat, in eere kolonne, de kommandanten der afdeelingen de kommando's: ~~MARSCH, en: HALT, herhalen, op het oogenblik dat zij ze hooren.~~

ARTIKEL 3.

VAN DIRECTIE VERANDEREN.

§ 181. Wanneer de kolonne met den rechter vleugel aan het hoofd marscheert, zal de onderwijzer, indien hij haar links van directie wil doen veranderen, daartoe last geven aan den pelotons-kommandant, en zichzelf of een' jalonneur, met de rechter zijde naar het hoofd der kolonne, in de directie der guides stellen, op de plaats waar hij de beweging wil doen beginnen.

§ 182. De guide van het hoofd der kolonne zal zoodanig op den onderwijzer of jalonneur die aan het zwenkingspunt staat, aanmarscheren, dat zijn linker

arm diens borst rakelings voorbijgaat. Is hij het zwenkingspunt tot op twee passen genaderd, dan commandeert de kommandant der eerste sectie:

1. *Wendt links;*

en zoodra de guide ter hoogte van dit punt gekomen is:

2. MARSCH.

§ 183. Op dit kommando zal de eerste sectie links wenden, volgens de regels in de *Soldatenschool* (§ 334) voorgeschreven. De guide zal, na de wending, dadelijk in de nieuwe directie, punten op den grond fin het oog nemen, om zijn' marsch te verzekeren. De tweede sectie blijft regt voor zich uit doormarscheren, en haar guide gedraagt zich naar hetgeen hierboven (§ 182)² voor den eersten guide is voorgeschreven; voorts zal deze sectie links wenden, op dezelfde plaats, wijze en kommando's als de eerste.

§ 184. De verandering van directie naar de tegenovergestelde zijde van den guide, zal naar dezelfde grondbeginselen, doch door zwenking worden ten uitvoer gebracht. De onderwijzer en de guides zullen zich daarbij gedragen overeenkomstig hetgeen hierboven is voorgeschreven. De kommandant van elke sectie zal bij opvolging, wanneer de guide het zwenkingspunt tot op twee passen is genaderd, commanderen:

1. *Rechts zwenkt;*

en op het oogenblik dat hij dit punt bereikt:

2. MARSCH.

§ 185.¹ Zoodra de zwenking geschied is, kommandeert de sectie-kommandant:

3. *Voorwaarts.*

4. *MAISCH.*

§ 186.² Deze kommando's zullen worden gedaan en uitgevoerd zoo als in de *Soldatenschool* (§§ 331 en 332) is voorgeschreven.

§ 187.⁶ Bij eene kolonne met den linker vleugel aan het hoofd, zullen de veranderingen van directie volgens dezelfde beginselen, maar door tegenovergestelde middelen, worden ten uitvoer gebracht.

OPMERKINGEN BETREFFEND DE VERANDERINGEN VAN
DIRECTIE IN KOLONNE.

§ 188.⁷ De onderwijzer moet opletten dat elke sectie de verandering van directie juist op dezelfde plaats ten uitvoer brengt als de eerste, en dat de guide die den omzwenkenden vleugel geleidt, den cirkelhoog niet te groot maakt, ten einde niet buitenwaarts van de nieuwe directie te geraken.

§ 189.⁸ De kommandanten der afdeelingen moeten zorgen, dat hunne sectiën regthoekig op het punt komen waar de beweging moet beginnen; zij zullen, ten dien einde, front naar hunne afdeeling maken, zoodra de voorgaande begint te zweken of te wenden.

§ 190.⁹ Bij de veranderingen van directie naar de tegenovergestelde zijde van den guide, zullen zij de lengte der passen aan de spil zoodanig regeren, dat het zwenkingspunt beoorlijk vrijkomt, ten einde de

volgende sectie niet op te houden, waardoor noodwendig de afstand zou verloren gaan, omdat de hoog welke de omzwenkende vleugel te doorloopen heeft, de helft grooter is dan de afstand welke de sectiën van elkander moeten verwijderd wezen.

§ 191.⁰ De guides zullen altijd dezelfde lengte en tijdmaat van den pas houden, naar welke zijde de verandering van directie ook plaats hebbe.

§ 192.¹ De op het zwenkingspunt staande onderwijzer of jalonneur zal altijd de regter zijde naar de kolonne wenden, wanneer zij met den regter, — en de linker zijde, wanneer zij met den linker vleugel aan het hoofd marscheert, en zich altijd in de rigting der guides plaatsen.

ARTIKEL 4.

DE KOLONNE DOEN HALT HOUDEN.

§ 193.² Hiertoe kommandeert de onderwijzer:

1. *Kolonne. peloton*

2. *HALT.*

§ 194.³ Op het tweede kommando zullen de sectiën te gelijker tijd halt houden en de guides zich niet meer verroeren, zelfs wanneer zij hun' afstand of hunne directie verloren hadden, tenzij de onderwijzer, de kolonne in bataille willende stellen, het noodzakelijk oordeelde hunne directie te verbeteren, 't welk alsdan zoodanig zal worden uitgevoerd als in het volgende Artikel wordt verklaard.

(OPMERKINGEN BETREKKELIJK HETGEEN TOT HET DOEN HALT-
HOUDEN DER KOLONNE IS VASTGESTELD.)

§ 195.⁴ Indien het kommando: HALT, niet vaardig werd herhaald en niet op hetzelfde oogenblik werd uitgevoerd, zou de afstand tusschen de sectiën noodwendig verloren gaan.

§ 196.⁴ Indien een guide, die zijn' afstand verloren had, dien, na het kommando: HALT, nog poogde te herstellen, zou hij slechts zijne fout op den volgenden guide overbrengen, die, zoo hij goed gemarscheerd had, alsdan zijn' afstand niet meer zou hebben; en indien alsdan deze laatste, op zijne beurt, den behoorlijken afstand wilde hernemen, zou die beweging zich tot het achterste der kolonne voortplanten.

ARTIKEL 5.

DE KOLONNE LINKS OF REGTS IN BATAILLE FORMEREN.

§ 197.⁵ Nadat de kolonne, die hier verondersteld wordt den regter vleugel aan het hoofd te hebben, halt gehouden heeft, zal de onderwijzer, als hij haar in bataille wil stellen, zich op sectie-afstand vóór en met het gezicht naar den guide van het hoofd der kolonne plaatsen, zoo noodig den stand van den volgenden guide verbeteren, en daarna kommanderen:

⁶ *Links (regts) = RIGT U.*

§ 198.⁶ Op dit kommando zal de kommandant van iedere sectie zich schielijk twee passen buitenwaarts

van zijnen guide begeven, zijne sectie regthoekig brengen op de directie der kolonne, vervolgens STAAT, kommanderen en zich twee passen voor het midden zijner sectie stellen.

§ 199. Daarna kommandeert de onderwijzer:

1. *Links in bataille.*

2. *MARSCH.*

§ 200.⁷ Op het kommando: MARSCH, zal de linker vleugelman van het eerste gelid van elke sectie links om maken en zich met zijne borst zachtjes tegen den regter arm van den naast hem staande guide stellen. De sectiën zullen links zwenken, daarbij in acht nemende hetgeen hierboven (§ 166) is gezegd. De sectie-kommandanten maken front naar hunne sectie en kommanderen, zodra de regter vleugel de lijn van bataille tot op twee passen genaderd is:

⁷ *Sectie = HALT.*

§ 201. Na dit kommando gedaan te hebben, gaat de kommandant der tweede sectie tusschen de beide sectiën door, in het opsluitend gelid; de pelotons-kommandant stelt zich ter plaatse waar de regter vleugel van het peloton zal moeten komen en kommandeert:

⁸ *Regts = RIGT U.*

§ 202. Op dit kommando stellen zich de beide sectiën op de lijn van rigting; de man die tegenover den onderwijzer, welke zich in de directie der guides bevindt, komt te staan, zal zijne borst zachtjes tegen diens linker arm brengen. De pelotons-kommandant

II.

zal de manschappen rigten op den linker vleugel van het peloton, en vervolgens kommanderen:

STAAT.

§ 203.¹ Zoodra de onderwijzer het peloton gerigt ziet, kommandeert hij:

Guides = INGERUKT.

§ 204.² Op dit kommando begeeft zich de vervullings-onderofficier achter den pelotons-kommandant en de linker guide in het opsluitend gelid.

§ 205.³ Wanneer de kolonne den linker vleugel aan het hoofd heeft, zal de onderwijzer, na zich op gelijke wijze als hierboven (§ 197) gezegd is, geplaatst te hebben, kommanderen:

1. *Regts in bataille.*

2. MARSCH.

§ 206.⁴ Deze beweging geschiedt op dezelfde wijze als hierboven is voorgeschreven; de regter vleugel van iedere sectie maakt nu regtsom, en de sectiën zwenken regts. Zoodra de omzwenkende vleugel de lijn van bataille tot op twee passen genaderd is, kommandeert elke sectie-kommandant:

Sectie = HALT.

§ 207.⁵ De kommandant der tweede sectie gaat daarna tusschen de beide sectiën door, in het opsluitend gelid; de pelotons-kommandant begeeft zich ter plaatse waar de linker vleugel van het peloton moet komen en kommandeert:

Links = RIGT v.

§ 208.⁶ De pelotons-kommandant rigt het peloton op zijn' regter vleugel, op gelijke wijze als hierboven (§ 202) is gezegd, en kommandeert:

STAAT.

§ 209.⁷ Vervolgens kommandeert de onderwijzer:

Guides = INGERUKT;

waarop de pelotons-kommandant, de vervullings-onderofficier en de linker guide hunne plaatsen in bataille heremenen.

OPMERKINGEN BETREKKELIJK DE FORMATIE.

§ 210.⁸ De onderwijzer zal de kolonne, alvorens haar in bataille te formeren, alleen dan laten rigten, wanneer het, ten gevolge der verbetering van de directie der guides, noodzakelijk geworden is dat de sectiën ter regter of ter linker zijde aansluiten.

§ 211.⁹ De onderwijzer moet, alvorens de kolonne in bataille te formeren, zich overtuigen dat de guide der laatste sectie nauwkeurig zijn' afstand heeft.

— x —
ZESDE LES.

ARTIKEL 1. In kolonne zijnde, sectiën en weder het peloton formeren.

— 2. Rotten doen afbreken en weder doen opmarscheren,

ARTIKEL 3. Met den langen wegpas (*pas-de-route*) marscheren; met dien pas van directie veranderen; sectiën en halve sectiën formeren, rotten doen afbreken en weder opmarscheren.

— 4. De coutramarsch.

— 5. Met sectiën in kolonne zijnde, haar ter regter of ter linker zijde in bataille formeren.

ARTIKEL 1.

IN KOLONNE ZIJNDE, SECTIËN EN WEDER HET
PELTON FORMEREN.

§ 212. Het peloton verondersteld wordende een gedeelte uit te maken eener kolonne, die met den regter vleugel aan het hoofd marscheert, zal de onderwijzer, indien hij de sectiën wil doen formeren, daartoe last geven aan den pelotons-kommandant, die, front makende naar het peloton, zal kommanderen:

1. *Formeert halve pelotons;*

en zich daarop terstond vóór het midden der eerste sectie plaatsen.

§ 213. Op dit kommando zal de kommandant der tweede sectie zich vóór het midden daarvan begeven, gaande langs den linker vleugel, en zoodra hij daar gekomen is, kommanderen:

Markeert den pas.

§ 214. Vervolgens kommandeert de pelotons-kommandant:

2. MARSCH.

§ 215. Op dit kommando zal de eerste sectie blijven doormarscheren en de vervullings-onderofficier zich, gaande vóór langs het eerste gelid, op hare linker flank plaatsen.

§ 216. De tweede sectie markeert den pas, en, zoodra het tweede gelid der eerste sectie het eerste gelid der tweede sectie voorbij is, kommandeert de kommandant dezer sectie:

Schuins regts = MARSCH.

§ 217. Zoodra de guide der tweede sectie bijna in de directie van den guide der eerste sectie gekomen is, zal de kommandant der tweede sectie kommanderen: *Voorwaarts*, en zoodra hij dien volkomen dekt: MARSCH.

§ 218. Bij eene kolonne die den linker vleugel aan het hoofd heeft, geschiedt het formeren der halve pelotons naar dezelfde grondbeginselen. De eerste sectie zal nu, op de kommando's van den pelotons-kommandant, den pas markeren en schuins links marscheren. De linker guide van het peloton zal zich op den regter vleugel der tweede sectie begeven, gaande vóór langs het eerste gelid.

HET PELTON FORMEREN.

§ 219. De kolonne met sectiën en met den regter vleugel aan het hoofd marscherende, zal de onderwij-

zer, wanneer hij het peloton wil doen formeren, daartoe last geven aan den pelotons-kommandant, die alsdan zal kommanderen:

1. *Formeert het peloton.*

§ 220. Op dit kommando zal de pelotons-kommandant aan de eerste sectie het waarschuwings-kommando: *Schuins-regts*, doen, terwijl de kommandant der tweede sectie haar verwittigt van regtuit te blijven marscheren.

§ 221. Vervolgens kommandeert de pelotons-kommandant:

2. *MARSCH.*

§ 222. Op dit kommando, 't welk door den kommandant der tweede sectie wordt herhaald, zal de eerste sectie schuins regts marscheren, om het front der tweede sectie vrij te maken, en zal de vervullings-onderofficier zich op den rechter vleugel begeven, gaande ten dien einde vóór langs het eerste gelid.

§ 223. Wanneer de eerste sectie het front der tweede sectie ten naasten bij heeft vrij gemaakt, zal de pelotons-kommandant kommanderen:

Voorwaarts, markeert den pas;

en zoodra zulks ten volle geschied is:

MARSCH.

§ 224. De tweede sectie zal met denzelfden pas blijven doormarscheren en zich met de eerste sectie vereenigen, waarop de pelotons-kommandant kommandeert:

Voorwaarts = MARSCH.

De kommandant der tweede sectie begeeft zich langs

den linker vleugel zijner sectie in het opsluitend gelid, zoodra de eerste sectie den pas begint te markeren.

§ 225. Bij eene kolonne met den linker vleugel aan het hoofd, wordt het peloton naar dezelfde beginselen geformeerd. De tweede sectie zal nu schuins links marscheren, haar guide zal zich op den linker vleugel begeven; de guide der eerste sectie blijft op zijne plaats.

§ 226. De onderwijzer kan ook de sectiën en daarna weder het peloton op zijne eigene kommando's doen formeren; hij zal alsdan die kommando's doen welke hierboven voor den pelotons-kommandant zijn voorgeschreven.

OPMERKINGEN AANGAANDE DE BEWEGING VAN HET AFBREKEN EN HET WEDER FORMEREN VAN HET PELOTON.

§ 227. Bij het afbreken en weder formeren van het peloton zal de sectie welke schuins marscheert, den pas eenigzins verlengen, om haren afstand niet te verliezen en alzoo den marsch der volgende afdeeling op te houden.

§ 228. Wanneer de sectie, die afbreken moet, den pas te lang markeerde, zou zij den marsch der volgende afdeeling ophouden, hetgeen de kolonne zou verlengen.

§ 229. Indien de sectiën te lang schuins marscheerden, zouden zij, om dezen misslag te herstellen, genoodzaakt zijn naar de tegovergestelde zijde schuins te marscheren, en daardoor den marsch der volgende

afdeeling ophouden, 't geen het verlengen der kolonne noodwendig ten gevolge moet hebben.

§ 230. Wanneer men in eene kolonne, uit verscheidene pelotons bestaande, bij opvolging de sectiën wil doen formeren, is het van 't grootste belang dat ieder peloton met denzelfden pas blijft doormarscheren, terwijl het voorgaande afbreekt, zonder dien pas te verlengen of te verkorten, al ware het ook genoodzaakt geheel op dit laatste op te sluiten; dit is noodzakelijk om het verlengen der kolonne voor te komen.

§ 231. Daar kleine feilen, welke in eene kolonne van slechts eenige pelotons weinig merkbaar zijn, daarentegen, bij eene kolonne van onderscheidene bataillons, groote ongelegenheden veroorzaken, zoo zal de onderwijzer zich op de flank aan de zijde der directie ophouden, en met de grootste zorgvuldigheid op de nakoming der voorgeschreven gropdregels letten.

ARTIKEL 2.

ROTTEN DOEN AFBREKEN EN WEDER DOEN OPMARSCHEHEN.

§ 232. Wanneer het peloton verondersteld wordt een gedeelte uit te maken van eene in marsch zijnde kolonne, en de onderwijzer rotten wil doen afbreken, zal hij daartoe last geven aan den pelotons-kommandant, die daarop terstond front naar zijn peloton maakt en kommandeert:

1. *Een linker (of regter) rot achter.*

2. MARSCH.

§ 233. Op het kommando: MARSCH, zal het eerste linker of regter rot van het peloton den pas markeren, terwijl de overige rotten blijven doormarscheren. De man uit het tweede gelid van dit rot zal, zoodra het tweede gelid van het peloton hem voorbij is, regts aanschuiven bijaldien het een linker, en links zoo het een regter rot is, en zich achter het tweede rot van dien vleugel voegen. De man uit het eerste gelid begeeft zich, op gelijke wijze, achter het eerste rot. Ieder man zal zich naar de hem voorgeschreven plaats vervoegen, door den buitensten schouder een weinig vóór te brengen, en zorgen dat hij geen afstand verliest.

§ 234. Om nog een rot aan denzelfden kant te doen afbreken, zal de pelotons-kommandant dezelfde kommando's doen als hierboven.

§ 235. Op het kommando: MARSCH, van den pelotons-kommandant, zal het reeds afgebroken rot, door het vóórbrengen van den buitensten schouder, zich ter breedte van een rot verder regts begeven, wanneer het een linker, en links zoo het een regter rot is; te gelijker tijd verkort het den pas, om plaats te maken voor het nieuwe rot, dat op gelijke wijze als het eerste zal afbreken.

§ 236. De onderwijzer kan aldus, bij opvolging, zooveel rotten doen afbreken als hij goed vindt, mits zulks altijd aan denzelfden kant geschiede.

§ 237. De rotluiters moeten zich achter het in front blijvende gedeelte van het peloton verdeelen.

§ 238. Wanneer de onderwijzer rotten wil doen op-

marscheren, zal hij daartoe last geven aan den pelotons-kommandant, die dadelijk zal kommanderen:

1. *Een linker (regter) rot marscheert op.*

2. MARSCH. *Voorste rot*

§ 239.⁷ Op het kommando: MARSCH, zal het voorste der afgebroken rotten schielijk opmarscheren, terwijl de volgende, door het vóórbrengen van den binnenwaartschen schouder, zich ter breedte van een rot verder buitenwaarts begeven.

§ 240.⁸ De pelotons-kommandant moet, front naar zijn peloton makende, voor de nakoming der voorgeschreven grondregels zorgen.

§ 241.⁹ Na aldus de rotten, het een na het ander, te hebben doen afbreken en weder doen opmarscheren, zal de onderwijzer twee of drie rotten te gelijk doen afbreken, hetwelk zal geschieden op de navolgende kommando's:

1. *Drie linker (regter) rotten achter.*

2. MARSCH.

§ 242.⁰ Op het kommando: MARSCH, maken de genoemde rotten, bijaldien het linker rotten zijn, rechts uit de flank met rotten links, doch zoo het regter rotten zijn, links uit de flank met rotten rechts, en haken alzoo achter de twee vleugelrotten van het in-front blijvende gedeelte aan, tevens zorgdragende dat zij geen afstand verliezen.

§ 243.¹ De onderwijzer zal vervolgens den pelotons-kommandant gelasten, twee of drie rotten te gelijk te doen opmarscheren, waarop deze kommandeert:

1. *Drie voorste rotten marscheert op.*

2. MARSCH.

§ 244.² De genoemde rotten marscheren schielijk langs den kortsten weg op, en die rotten welke zich nog achter bevinden, zullen, door het vóórbrengen van den binnenwaartschen schouder, zóóveel buitenwaarts aanhouden, dat zij wederom achter de twee vleugelrotten aansluiten.

§ 245.³ Om alle afgebroken rotten is eens te doen opmarscheren, zal men kommanderen:

1. *Afgebroken rotten marscheert op.*

2. MARSCH.

§ 246.⁴ Naarmate de rotten afbreken zal de guide naar het in front blijvende gedeelte van het peloton aansluiten, en door eene tegenovergestelde beweging, plaats^o maken, naar gelang de rotten weder opmarscheren.

OPMERKINGEN BETREKKELIJK HET AFBREKEN EN WEDER OPMARSCHEREN DER ROTTEN.

§ 247. De rotten zullen altijd aan éénen kant, en wel aan de zijde der directie worden afgebroken, ten einde, zoo noodig, gemakkelijk uit den marsch in kolonne tot dien uit de flank te kunnen overgaan.

§ 248. Daar het bewaren der afstanden bij eene opmarsch zijnde kolonne, van het hoogste belang is, zoo zal de onderwijzer zorgen, dat het afbreken en weder opmarscheren der rotten met de grootste naauwkeu-

righeid worde uitgevoerd. Hij zal zich, ten dien einde, aan de flank ophouden waar die beweging plaats heeft.

§ 249. Indien de rotten welke afbreken, bij het schuine marscheren, den pas niet behoorlijk verlegden en de weder opmarscherende rotten zulks niet gewind genoeg deden, zouden zij, in beide gevallen, de beweging der volgende rotten ophouden, hetwelk den afstand zou doen verloren gaan en de verlenging der kolonne ten gevolge hebben.

ARTIKEL 3.

MET DEN LANGEN WEGPAS (PAS-DE-ROUTE) MARSCHEREN;
MET DIEN PAS VAN DIRECTIE VERANDEREN; SECTIEN
EN HALVE SECTIEN FORMEREN, ROTTEN DOEN
AFBREKEN EN WEDER OPMARSCHEREN.

48 § 250. Wanneer het stilstaande peloton verondersteld wordt een gedeelte van eene kolonne uit te maken, zal de onderwijzer hetzelfde met den *pas-de-route* doen marscheren, op de navolgende kommando's:

1. *Kolonne voorwaarts.*
2. *Guide links (regts).*
3. *Pas-de-route.*
4. MARSCH.

49 § 251. Op het kommando: MARSCH, zal het peloton te gelijk aantreden; het tweede gelid neemt in den

marsch, den afstand van een el van het eerste gelid, waarna de onderwijzer kommandeert:

5. *Over = 'T GEWEER.*

§ 252. Op dit kommando zullen de manschappen het geweer overnemen en den linker arm, onder het marscheren, ongedwongen laten nederhangen.

§ 253. Om eene reeks in marsch zijnde kolonne den *pas-de-route* te doen aannemen, kommandeert de onderwijzer:

1. *pas-de-route.*

2. MARSCH.

§ 254. Op het kommando: MARSCH, blijft het eerste gelid doormarscheren, en het tweede gelid neemt den afstand van een el van het eerste. Daarna kommandeert de onderwijzer:

3. *Over = 'T GEWEER.*

§ 255. De onderwijzer zal vervolgens het met den *pas-de-route* marscherende peloton, naar de zijde van den guide en naar den tegenovergestelden kant, van directie doen veranderen, hetwelk zonder kommando, alleen op de waarschuwing van den pelotons-kommandant zal geschieden. Het tweede gelid zal, in opvolgende orde, op dezelfde plaats als het eerste de beweging ten uitvoer brengen. Ieder gelid moet, ofschoon in den *pas-de-route* zijnde, zich gedragen naar de regels die voor de veranderingen van directie met gesloten gelederen en den tijdmatigen pas zijn voorgeschreven, met dit verschil, dat, bij de zwenkingen, de man die zich aan de spil bevindt, aan zijne passen de lengte van

drie of vier palm, in plaats van zestien duim geeft, om het zwaartingspunt vrij te maken.

§ 256. De onderwijzer laat vervolgens de halve pelotons formeren en weder opmarscheren, op de wijze en kommando's hierboven (§§ 212—220) voor den tijdmatigen pas voorgeschreven.

§ 257. Wanneer de kolonne in sectiën en met den *pas-de-route* marscheert, zal men ook de halve sectiën kunnen doen formeren, hetwelk op dezelfde wijze en naar dezelfde beginselen zal geschieden als voor het formeren der halve pelotons is bepaald; de onderwijzer zal daartoe kommanderen:

1. *Formeert halve sectiën.*
2. MARSCH.

§ 258. De kommandanten der beide sectiën plaatsen zich, zodra de halve sectiën geformeerd zijn, op den linker (regter) vleugel der eerste en der derde halve sectie, om deze tot guide te verstrekken, terwijl de beide guides op den linker (regter) vleugel der tweede en der vierde halve sectie blijven. De rotsluiters plaatsen zich achter de kommandanten of guides der afdelingen, waartoe zij behooren, in het tweede gelid.

§ 259. Deze beweging zal alleen dan worden uitgevoerd wanneer de kolonne met den *pas-de-route* marscheert; ook zullen de sectiën ten minste acht rotten sterk moeten zijn.

§ 260. Men zal deze beweging ook bij opvolging, op het kommando van iederen sectie-kommandant, kunnen doen uitvoeren.

Het kommando daarvan op tijd nemen.

§ 261. Om vervolgens de sectiën weder te formeren zal gekommandeerd worden:

1. *Formeert de sectie.*
2. MARSCH.

§ 262. Deze beweging geschiedt op dezelfde wijze en naar dezelfde grondbeginselen als hierboven bij het formeren van het peloton is gezegd.

§ 263. De onderwijzer moet ook de onderscheidene bewegingen van het afbreken en het weder opmarscheren der rotten, welke in het voorgaande artikel zijn voorgeschreven, doen verrigten. Hij zal ook van tijd tot tijd de gelederen doen opsluiten, waartoe de pelotons-kommandant zal kommanderen:

1. *Achterste gelederen opgerukt*
2. MARSCH.

§ 264. Op het kommando: MARSCH, zal het tweede gelid, benevens de afgebroken rotten, door het verlengen van den pas, opsluiten, terwijl de manschappen het geweer in den arm nemen.

§ 265. Wanneer het, met den *pas-de-route* marscherende peloton halt houdt, moet het tweede gelid, op het kommando: HALT, opsluiten, en moeten de soldaten het geweer schouderen; welk laatste een algemeene regel is, ook wanneer het peloton met den tijdmatigen pas en het geweer in den arm marscheert.

§ 266. De snelheid van den *pas-de-route* is in deze school, van 108 in de minuut; bij eene kolonne op weg zal zij naar de gesteldheid van het land en van de wegen worden geregeld.

ARTIKEL 4.

DE CONTRAMARSCH.

§ 267. Het peloton stilstaande, en verondersteld wordende dat het een gedeelte uitmaakt van eene kolonne die den regter vleugel aan het hoofd heeft, zal de onderwijzer, wanneer hij den contramarsch wil doen uitvoeren, kommanderen:

1. *Contra marscheren.*
2. *Peloton regts uit de flank.*
3. *Regts = om.*
4. *Met rotten links.*
5. MARSCH.

268. Op het derde kommando zal het peloton regtsom maken; de pelotons-kommandant zal zich naast den regter vleugelman van het eerste gelid stellen, en de beide guides zullen regtsomkeert maken.

§ 269. Op het kommando: MARSCH, verroeren de guides zich niet, doch het peloton treedt schielijk aan. Het eerste rot, door den pelotons-kommandant geleid, zal om den regter guide heen, eenen halven cirkelboog links zwenken, en zich voorts zoodanig langs het eerste gelid begeven, dat het twee passen achter den linker guide komt. Elk rot moet achtervolgens links zwenken, op dezelfde plaats en naar gelijke regels als het eerste rot. Zoodra dit rot ter hoogte van den linker guide is gekomen, zal de pelotons-kommandant kommanderen:

1. *Peloton = HALT.*
2. FRONT.

§ 270. Op het eerste kommando maakt het peloton halt, en op het tweede front. De pelotons-kommandant plaatst zich vervolgens twee passen uitwaarts van den linker guide, en kommandeert:

3. *Regts = RIGT U.*

4. STAAT.

§ 271. Op het derde kommando stelt het peloton zich in de rigting der lijn welke door den stand der beide guides is bepaald.

§ 272. Na het vierde kommando gedaan te hebben plaatst de pelotons-kommandant zich twee passen vóór het midden van zijn peloton, en de guides, die elkander voor langs het eerste gelid kruisen, gaan op hunne plaatsen.

§ 273. In eene kolonne met den linker vleugel aan het hoofd, wordt de contramarsch naar dezelfde beginselen uitgevoerd. De beweging geschiedt altijd uit de regter flank der afdeelingen, wanneer de regter, en uit de linker flank, wanneer de linker vleugel aan het hoofd is, gaande de rotten altoos langs het eerste gelid.

§ 274. Bij eene kolonne uit sectiën bestaande, zal de contramarsch naar dezelfde grondbeginselen geschieden.

ARTIKEL 5.

MET SECTIEN IN KOLONNE ZIJNDE, ^{naar} TER RECHTER OF
TER LINKER ZIJDE IN BATAILLE FORMEREN.

§ 275. Wanneer de onderwijzer de, in sectiën en met den regter vleugel aan het hoofd, marscherende kolonne ter regter zijde in bataille wil formeren, zal hij daartoe kommanderen:

1. *Ter regter zijde in bataille.*
2. *Guide=regts.*

§ 276. Op het tweede kommando begeven de guides zich op de regter flank hunner sectie, gaande voor langs het eerste gelid, en de soldaten houden de voeling regts. De kolonne blijft verder regt voor zich uit doormarscheren.

§ 277. Na het tweede kommando gedaan te hebben, begeeft de onderwijzer zich spoedig naar de plaats waar hij den regter vleugel van het peloton in bataille wil doen komen, en maakt aldaar front naar het punt van directie, dat hij voor den linker vleugel zal uitkiezen.

§ 278. De lijn van bataille moet zoodanig gekozen worden, dat zij evenwijdig aan de directie der kolonne is, en dat iedere sectie, na regts gewend te hebben, ten minste nog zes passen te doen heeft om op die lijn te komen.

§ 279. wanneer het hoofd der kolonne bijna ter hoogte is gekomen van den onderwijzer die op het

steunpunt staat, zal de kommandant der eerste sectie kommanderen:

1. *Wendt regts;*

en zoodra het hoofd der kolonne juist tegenover den onderwijzer is:

2. *MARSCH.*

§ 280. Op dit kommando wendt de eerste sectie regts en begeeft zich vervolgens regt vooruit. De guide moet zijn marsch zoodanig nemen, dat de naast hem staande man vlak tegenover den onderwijzer komt. De kommandant der eerste sectie zal, zoodra deze de lijn van bataille tot op twee passen geraderd is, kommanderen:

1. *Sectie=HALT.*

§ 281. Op dit kommando maakt de sectie halt, en de guide begeeft zich dadelijk op de lijn van bataille, tegenover een der drie laatste rotten zijner sectie, front makende naar den onderwijzer, die hem op het punt van directie van den linker vleugel zal rigten. Te gelijker tijd vervoegt zich de peloton-kommandant ter plaatse waar de regter vleugel van het peloton moet komen, en kommandeert aldaar:

2. *Regts=RIGT U.*

§ 282. Op dit kommando zal de eerste sectie zich rigten.

§ 283. tweede sectie blijft regt voor zich uit doormarscheren, tot zij ter hoogte van den linker vleugel der eerste sectie gekomen is, wendt dan, op het

kommando van haren kommandant, regts, en begeeft zich naar de lijn van bataille; de guide rigt zijn marsch op het linker rot der eerste sectie.

§ 284.² Wanneer de tweede sectie die lijn tot op twee passen genaderd is, zal haar kommandant haar doen halt houden, op de kommando's welke voor den kommandant der eerste sectie zijn voorgeschreven. De guide stelt zich daarop dadelijk, met het front naar den guide der eerste sectie, in de directie, en wordt door den onderwijzer gerigt, moettende hij in acht nemen zich regt over een der drie linker rotten zijner sectie te plaatsen.

§ 285.³ Zoodra de kommandant der tweede sectie den guide gerigt ziet, kommandeert hij:

Regts = RIGT U.

§ 286. Op dit kommando begeeft de tweede sectie zich in de rigting der eerste, en haar kommandant gaat, langs den linker vleugel, in het opsluitend gelid.

§ 287.⁴ De pelotons-kommandant rigt het peloton op de beide manschappen die regt tegenover de guides komen te staan en hunne borst zachtjes tegen den regter arm der guides moeten brengen; vervolgens kommandeert hij:

STAAT.

§ 288. Zoodra de onderwijzer het peloton, in bataille en gerigt ziet, kommandeert hij:

Guides = INGERUKT.

§ 289.⁷ Op dit kommando begeeft zich de yervul-

lings-onderofficier achter den pelotons-kommandant en de guide der tweede sectie in het opsluitend gelid.

§ 290. Met den linker vleugel aan het hoofd, geschiedt deze beweging naar dezelfde beginselen en op de kommando's:

1. *Ter linker zijde in bataille.*

2. *Guide = links.*

§ 291. De onderwijzer stelt zich nu op de plaats waar de linker vleugel moet komen, front makende naar het punt van directie voor den regter vleugel uitgekozen, de sectiën wenden links, om zich naar de lijn van bataille te begeven. De kommandant der tweede sectie gaat, na zijne sectie te hebben gerigt, in het opsluitend gelid terug, om plaats te maken voor den pelotons-kommandant, die aldaar het peloton links zal rigten op de beide manschappen, welke met hunne borst zachtjes tegen den linker arm der guides komen te staan.

§ 292.⁹ Op het kommando: *Guides* = INGERUKT, hernemen de pelotons-kommandant en de guides hunne plaatsen in bataille.

ALGEMEENE OPMERKINGEN BETREKKELIJK
DE PELTONSSCHOOL.

§ 293. Bij het uitvoeren der vier laatste lessen zal de onderwijzer meestal met het geweer in den arm laten marscheren, om de soldaten niet noodeloos te vermoeijen en te beletten dat zij het dragen van het geweer verouachtzamen. Wanneer de soldaat, onder den marsch, het geweer in den arm draagt, zal hij de regter hand aan de greep blijven houden.

§ 294. Wanneer de manschappen in de vier laatste lessen, overeenkomstig dit Reglement, behoorlijk geoefend zijn, zullen die lessen steeds met den gezwinden pas worden uitgevoerd.

§ 295. Wanneer de kompagniën afzonderlijk in de *Pelotonsschool* geoefend worden, zal de regements- of de bataillons-kommandant de lessen bepalen welke moeten worden uitgevoerd, en daarna door een roffel, het teeken doen geven om alle kompagniën te gelijk te doen beginnen. Na het einde van iedere les moeten de geweren afgezet worden, en zal: *Op de plaats rust*, worden gekommandeerd, tot dat de regements- of bataillons-kommandant op nieuw een roffel doet slaan, om tot de volgende les over te gaan.

— x —

HANDGREPEN DER ONDEROFFICIEREN
MET HET GEWEER.

§ 1. De onderofficieren, de vaandelwacht, alsmede de korporaals welke niet in het gelid zijn geplaatst, zullen het geweer op de navolgende wijze dragen:

§ 2. Het geweer regt op en neêr in de regter hand, den duim en den voorsten vinger om den krop van den beugel, de drie overige vingers om de greep; den loop naar achteren en in de buiging van den schouder; den regter arm bijna gestrekt, de linker hand langs de zijde neêrhangende.

Presenteert = 'T GEWEER.

Een tempo en twee bewegingen.

Eerste beweging.

§ 3. Het geweer, met de regter hand regt op en neêr, voor het linker oog brengen, den laadstok naar voren; het geweer te gelijker tijd met de linker hand frisch omvatten, den pink tegen de slotplaat, den duim uitgestrekt langs den loop tegen de lade; den linker voorarm winkelhaaks en ongedwongen aan het lijf gesloten.

Tweede beweging.

§ 4. Het geweer met de regter hand onder en tegen den beugelkrop omvatten.

Op schouder = 'T GEWEER.

Een tempo en twee bewegingen.

Eerste beweging.

§ 5. De linker hand laten opschuiven, tot op de hoogte van den regter schouder, en, terwijl deze hand het geweer regt op en neêr tegen den schouder plaatst, met de regter hand het slot en den beugelkrop omvatten; den regter arm bijna gestrekt.

Tweede beweging.

§ 6. De linker hand in de gewone houding laten neêrvallen.

Zet af = 'T GEWEER.

Een tempo en twee bewegingen.

Eerste beweging.

§ 7. De linker hand vlug, op ongeveer een palm onder den middenband, aan het geweer brengen, terwijl de regter hand het een weinig voorover doet hellen; te gelijker tijd het geweer uit de regter hand loslaten en met deze boven den onderband aangeliipen; de hand tegen de heup, den pink achter den loop, het geweer regt op en neêr, de kolf nagenoeg een palm van den grond. De linker hand moet slechts even aan het geweer worden geblagt, om het, bij het hervatten der regter hand, te steunen, en gaat daarna terstond in het gelid terug.

Tweede beweging

§ 8. Het geweer door de hand laten glijden, het zonder stooten neêrzetten, en de positie aannemen van: 't Geweer bij den voet.

Op schouder = 'T GEWEER.

Een tempo en twee bewegingen.

Eerste beweging.

§ 9. Het geweer met de regter hand opligten tot deze ter hoogte van de borst komt, het gelijktijdig met de linker hand onder de regter hand aangeliipen en deze laatste daarna terstond om laag brengen, om het geweer te hervatten, zóó als bij § 2 is aangewezen.

Tweede beweging.

§ 10. De linker hand in hare positie laten neêrvallen.

In (den) arm = 'T GEWEER.

Een tempo en drie bewegingen.

Eerste beweging.

§ 11. Met de regter hand het geweer voor het midden van het lijf brengen, het tevens opligten en met de linker hand bij den onderband, die ter hoogte van de kin komt, omvatten; den laadstok naar voren; te gelijker tijd de regter hand om de greep, een palm beneden den haan plaatsen.

Tweede beweging.

§ 12. Het geweer met de regter hand omdraaijen, den loop naar buiten; het tegen den linker schouder brengen, den linker vóórarm onder en tegen den haan plaatsen; de hand op de regter borst; den duim aan de vingers gesloten.

Derde beweging.

§ 13. De regter hand in de positie laten neêrvallen.

Op schouder = 'T GEWEER.

Een tempo en drie bewegingen.

Eerste beweging.

§ 14. Met de regter hand de greep van het geweer vatten.

Tweede beweging.

§ 15. Het geweer met de regter hand, regt op en neêr, tegen den regter schouder brengen, den laadstok naar voren; het met de linker hand, ter hoogte van den regter schouder, tusschen den midden- en den onderband grijpen; te gelijker tijd met de regter hand de greep en den heugelkrop omvatten.

Derde beweging.

§ 16. De linker hand in de positie laten neêrvallen en het geweer in de positie van: *Op schouder* = 'T GEWEER, laten doorzakken.

Velt = 'T GEWEER.

Een tempo en twee bewegingen.

Eerste beweging.

§ 17. Half regtsom maken.

Tweede beweging.

§ 18. Met de regter hand het geweer forsich voorover doen vallen, en met de linker hand iets voorbij den onderband vangen, het met de regter hand omvatten en de positie aannemen welke bij de tweede beweging van: *Velt* = 'T GEWEER, VOOR den soldaat is voorgeschreven.

Op schouder = 'T GEWEER.

Een tempo en twee bewegingen.

Eerste beweging.

§ 19. Op den linker hiel weder in front draaijen, den regter hiel naast den linker aantrekken; het geweer met beide handen tegen den regter schouder plaatsen, in de positie welke bij § 2 is voorgeschreven.

Tweede beweging.

§ 20. De linker hand snel in hare positie laten neêrvallen.

Bajonet = AF.

Een tempo en vijf bewegingen.

Eerste beweging.

§ 21. Den regter arm schielijk uitstrekken en met

de linker hand het geweer, ter hoogte van den regter schouder aanvatten.

Tweede beweging.

§ 22. Het geweer met de linker hand laten zakken en met de regter hand onder tegen de linker hand omvatten; beide handen op de regter heup gesteund.

Derde beweging.

§ 23. Het geweer met de linker hand verder langs de regter zijde laten zakken, de kolf zonder stoot op de grond zetten, als bij de tweede beweging van: *Zet af = 'T GEWEER*; de tromp een weinig van den schouder; te gelijker tijd de regter hand naar boven brengen, en met den duim en den gebogen voorsten vinger, terwijl de overige vingers gesloten zijn, den stormring omvatten.

Vierde beweging.

§ 24. Den stormring omdraaijen.

Vijfde beweging.

§ 25. De bajonet zonder rukken afnemen, haar in de scheede steken, en den stand aannemen der tweede beweging van: *Zet af = 'T GEWEER*.

Bajonet = OP.

Een tempo en vijf bewegingen.

Eerste en tweede beweging.

§ 26. Gelijk aan de eerste en tweede beweging van: *Bajonet = AF.*

Derde beweging.

§ 27. Gelijk aan de derde beweging van: *Bajonet = AF*, uitgezonderd dat de regter hand de bajonet bij de hopt en schaft zoodanig aangrijpt als bij de *visitatie van het geweer* is voorgeschreven.

Vierde beweging.

§ 28. De bajonet uit de scheede rukken, gezwind op de tromp zetten en den stormring vasthouden, zooals bij de derde beweging van: *Bajonet = AF*, is gezegd.

Vijfde beweging.

§ 29. Den stormring omdraaijen en den stand aannemen der tweede beweging van: *Zet af = 'T GEWEER*.

Als soldaat, schoudert = 'T GEWEER.

Een tempo en drie bewegingen.

Eerste beweging.

§ 30. Gelijk de eerste beweging van het in den arm nemen.

Tweede beweging.

§ 31. Het geweer met de regter hand omdraaijen, den loop naar buiten; het tegen den linker schouder plaatsen, de linker hand onder de kolf brengen en de regter vrij aan de greep houden.

Derde beweging.

§ 32. De regter hand in de positie laten neêrvallen.

Als sergeant, schouder = 'T GEWEER.

Een tempo en drie bewegingen.

Eerste beweging.

§ 33. Het geweer met de linker hand omdraaijen, het slot naar voren, en het met de regter de regter hand bij de greep vatten.

Tweede beweging.

§ 34. Als de tweede beweging van het schouderen, uit de positie van: *In den arm* = 'T GEWEER.

Derde beweging.

§ 35. Als de derde beweging van het schouderen, uit de positie van: *In den arm* = 'T GEWEER.

Bladz.	§	Reg.	Staat:	Moet zijn:
34	142	1	kommand	kommand
56	231	5	zich	zich.
56	231	7	voorgeschreven	voorgeschreven
49	245	1	is	in
72	7	5	aangelijpen	aangrijpen
72	7	9	geblagt	gebragt
73	6	3	aangelijpen	aangrijpen

VEROEFENEN.

Bladz.	Reg.	Bladz.	Reg.
14	1	kommand	1
20	2	zich	2
50	7	voorgeschreven	7
40	1	is	1
72	2	aangetijden	2
72	7	gehoort	7
73	6	aangetijden	6

Meer zijn:
 kommand
 zich
 voorgeschreven
 is
 aangetijden
 gehoord
 aangetijden

Handwritten characters in the top right corner of the right page, including a character resembling '世' (Shi) and another resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the top center of the right page, resembling '世' (Shi).

Small handwritten character in the middle right of the right page, resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the middle right of the right page, resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the middle right of the right page, resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the bottom right of the right page, resembling '世' (Shi).

Handwritten characters in the center of the right page, resembling '世' (Shi) and '世' (Shi).

Handwritten characters in the bottom center of the right page, resembling '世' (Shi) and '世' (Shi).

Handwritten characters in the center of the left page, resembling '世' (Shi) and '世' (Shi).

Handwritten characters in the bottom center of the left page, resembling '世' (Shi) and '世' (Shi).

Handwritten character in the top center of the left page, resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the top center of the left page, resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the top center of the left page, resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the middle left of the left page, resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the middle left of the left page, resembling '世' (Shi).

Handwritten character in the bottom left of the left page, resembling '世' (Shi).

